

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (2450) 1997 VASARIS-FEBRUARY 11

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Išliekanti versmė

“Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos” – skamba, aidis visuos pašaliuos laisvės daina, skelbdama naują tėvynės prisikėlimą, kuriame visos tautinės šventės švyti kitomis spalvomis.

VASARIO 16-TOJI taipgi ne ta pati, kokia buvo ilgametės okupacijos laikotarpiu, kai atrodė, kad nieko kito nebereikėtų, jei tik Lietuva būtų laisva. Šiandien ji kitokia. Daugelio troškimai išsipildė, svajonės ir sapnai tapo tikrove; ilgos prakalbos ir paskaitos apie Lietuvos išsilaisvinimą kraunamos į archyvus. Tačiau šioje tikrovėje jau pasigirsta balsų: ne to laukta, ne to tikėtasi. Prieš akis praslenka klausimų pavirtęs šaltas šešėlis: negi taip ir turėtų būti kas matoma? Ieškoma atsakymų, svarstoma. Galbūt per ilgas, užduras savo gimtojo krašto idealizavimas, nebegrižtančių dienų nostalgija per giliai širdin įkinto kažką nebesuderinamo su dabartiniais reiškiniais, kuriuos įvairiais vardais vadina, nors labai norėtume, kad nė vienas jų Lietuvai netiktų. Deja, nuo tikrovės neįmanoma pasitraukti, o tai sukelia ir nusivylimą, atsiliepiant net į tautinių švenčių vertinimą, įskaitant ir Vasario 16-tąją. Gerai dar, kad tų liūdnųjų balsų nėra per daug. Jų ir nebebus daugiau, nes jie kyla iš retėjančių gretų tarpo. Jaunesnieji, nematę tarpukario nepriklausomos Lietuvos, kažkaip natūraliai susigvenę su visokia kaita, į nusivylimą keliančius reiškinius kitaip žiūri. Jie ir negeroves atrenka ne praeities-dabarties palyginimais, bet platesniu šiuolaikiniu žvilgsniu. Užtat ir tautinių švenčių minėjimus rengdami, dažnai jie visą svorį deda aiškiam džiaugsmui, ne klausimams ir svarstymams.

DŽIAUGSMINGASIS tautinių bei valstybinių švenčių bruožas akivaizdžiai čia pastebimas minint Kanados dieną liepos 1 arba kaimynystėje JAV-bių 4-tąją. Kai kraštas laisvas, iš tikrųjų tik džiaugtis ir telieka. Mūsų Vasario 16-tosios renginiai, atrodo, bent šiuo metu bando išlaikyti vidurkį tarp buvusių “sunkiųjų” minėjimų ir naujesnio pobūdžio renginių. Išivijoje tasai būdas turbūt ir yra tinkamiausias. Gyvendami ne Lietuvoje, nors ir į gatves ar aikštes išeidami, vargu ar patrauktume didesnes gyventojų minias, kurios kartu su mumis pasidžiaugtų. Per daug čia įvairių tautybių, per daug įvykių ir rodių. Pagaliau kaip ten bebūtų – visa tai tik išorinė pusė. O švenčių prasmė ne joje. Vasario 16-toji mums, lietuviams, visų kartų ir pažiūrų, nepaisant kokia Lietuva buvo ir kokia ji dabar yra, net negalvojant kokia ji bus, – toji nepakartojama viduržemio diena, net okupacijų metais slapta puošta trispalvėmis, lieka ir turi likti ypatinga versmė, padedanti išlaikyti tautos gyvastumą. Toji versmė nepriklauso jokiam laikotarpiui – esamam ar būsimam. Ji iškelta virš visų gerovių ir negerovių, kad tėvynės laisvė nebūtų matuojama kieno nors asmenine nauda. Tokį ar panašų suvokimą priėmus, visos tos šventės minėjimo formos bus geros, ir pati šventė bus vertinama iš esmės, o ne pagal minėjimų trukmę, meninę programą ar paskaitininką, ne pagal įdomumą, kaip tikintysis pamaldas vertina ne pagal įdomumą ar gerą pamokslininką. Ši didžioji mūsų šventė kasmet kviečia visus susiburti, solidarizuotis vienu pačiu aiškiausiu pagrindu: mes – lietuviai su savo nepriklausoma Lietuva. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Sprendė įkaitų padėtį

Peru ir Japonijos vadovai susitiko Toronte vasario 1 d. tar-tis, kaip išgelbėti marksištų sukilėlių Tupac Amaru (MRTA) pagrobtus įkaitus Peru sostinėje, Limoje. Japonijos ambasadoje, kur gruodžio 17 d. įsibrovę sukilėliai uždarė 500 svečių, atvykusių į priėmimą, yra likę 72 įkaitai, jų tarpe ir prezidento Alberto Fujimori brolis ir kiti valdžios pareigūnai. Pasitarimai vyko Kanadoje, nes jos ambasadorius Anthony Vincent buvo vienas iš pirmųjų paleistųjų įkaitų.

Vadovai sutarė, kad ligšiol išvengtą tiesioginį dialogą su sukilėliais bus užmezgta per A. Vincent. Taip pat nutarta nepaleisti 400 įkalintų sukilėlių, kaip reikalavo MRTA vadovybė. A. Fujimori sutiko nenaudoti jėgos krizės pašalinimui kol įkaitai visi sveiki. Nuspręsta leisti sukilėliams ieškoti prieglobos trečiojoje valstybėje, pvz. Kuboje, tačiau vadovybė pranešė, kad tai nebuvo ir nebus jiems naudingas tikslas.

Transporto ministerių pa-reigūnai susitiks Winnipege ko-vo 12 d. tartis dėl sunkvežimių ratų nulėkimo nelaimių. Nėra aišku, kiek tokių nelaimių būta, nes jos registruojamos tik To-ronto apylinkėse. Per paskutini-nius 13 mėnesių buvo 80 atvejų, kai nuo sunkvežimių nulėkė ra-tai. Toronto apylinkėse, važiuo-

jant didžiais greitkeliais, bu-vo 43 tokių atsitikimų, 27 iš jų pataikė į kitus automobilius, buvo sužalota 19 žmonių, du mirė. Sudarytos darbo grupės šiuo reikalu kiekvienoje provin-cijoje. Bus stengiamasi surašyti žinomas įvykius ir jų priežastis.

Ontario švietimo ministeris John Snobelen pranešė, kad šiais metais už aukštąjį mokslą studentai turės mokėti 10% daugiau, kai kuriose programose studijuojantiems mokslo kai-na pakils net 20%. Taip pat bus keičiamos paskolų sąlygos – baigę mokslus jie turės atmokėti didesnę dalį paskolos.

Mokesčius nustatys patys universitetai (jų yra 17) ir 25 kolegijos (community colleges). Vyriausybė taip pat nori skirti tarp 15 ir 20 milijonų dolerių kasmet stipendijoms, kurios bū-tų skiriamos dviems nuosim-čiams studentų, gaunančių aukš-čiausius pažymius, nepaisant jų finansinių galimybių.

Tikimasi, kad nauji potvar-kiai padidins aukštesniųjų moks-lo institucijų pajamas \$104 mili-jonais dolerių, ir jie bus vykdo-mi jau 1997-1998 mokslo metais.

Kvebeko vyriausybė žada panaikinti katalikų ir protestan-tų mokyklų tarybas, jų vietoje steigti prancūzakalbių ir angla-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos valstybės ženklas Vytis – Tėvynės laisvės kovų ir laimėjimų išraiška, primenanti ne tik senovę, bet ir dabartį atgimusios valstybės Vasario 16-tosios aktą

Ilustracija – dail. Irmos Makariūnaitės

PRANEŠIMAS IŠ VILNIAUS

Pagarba pirmajai lietuviškai knygai

Martyno Mažvydo katekizmas, išleistas Karaliaučiuje prieš 450 metų, susilaukė valstybinio masto iškilmų

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

1997 m. sausio 8 d. vakarą Operos ir baleto teatro sceną puošė kaspinas su datom ir įrašu: “1547, žodžiai – per darbą ir malda – sugula klusniai į knygą; to, kas per Dievą suguldė, laukia šlovė amžina, 1997”. Priešais ant sienos – didžiulis stendas: “Katekizmo” titulinis; nuo jo iki scenos pakraščio, iki garsiakalbio, atbėga, atvingiuoja neplatus baltas kelesis, take-lis. Atvingiuoja, nešauna tiesiai, neplatus... Nebyli, bet kokia iškalbinga, apgalvota renginio smulkmenėlė!

Įvadinis žodis

Pilnutėliame teatre minėji-mą pradeda pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties valstybinės komisijos pirminin-kas Vytautas Landsbergis. Pa-gal protokolą pagerbęs Lietu-vos prezidentą, diplomatinį kor-pusą, aukštąją dvasininkiją, vi-sus dalyvius, pereina prie minė-jimo temos.

Kalbėtojas pripažino, kad ši data leidžia ir pasidžiaugti

reikšmingais bei gražiais leidi-niais, ir sykiu susikaupti, pa-mąstyti. Ką reiškia knyga tautai, valstybei, daugiatautei žmonijos civilizacijai? Ką reiškia pirmoji knyga mums? Apžvelgia istori-nio “Katekizmo” sandarą, ketu-riais jo dalis. Tai dedikacija Di-džiajai Lietuvos kunigaikštystei, kur pačios knygelės šneka “lie-tuvinkump ir žemaičiump”, elementorius – tik keturių pus-lapėlių, skirtas mokymui berne-lių, pats katekizmas su Dievo prisakymais, Viešpaties malda, sakramentais bei urėdų įstaty-mais, idant kiekvienas žmogus žinotų, “kaip tur gyventi savo stone pagal Dievo valią”, ir giesmynas su natomis, Mažvydo paaiškinimais. Knygelė pava-dinta pagal svarbiausią dalį – katekizmas, kuris buvo “išbruk-tas” Karaliaučiuje per Joną Veinreichą...

Apmąstydamas įvykio reikš-mę, V. Landsbergis sąmojingai pastebi: “Pirmoji knyga nėra taip labai nutolusi nuo mūsų laikų, kaip galėtų atrodyti /.../ Net kaip lietuvių kalbos vado-

vėlis ji tebebuvo naudojama pa-lyginti neseniai – kažkam Ode-soje panorus mokytis lietuviš-kai, iš lentynos ištrauktas unika-lus Mažvydo egzempliorius. Baigia mintimi: “Išliko Lietuva todėl, kad buvo lietuvių kalba ir knyga, kad buvo Mažvydas”.

Kiti kalbėtojai

Plojimais pasitiktas, palydė-tas kalba poetas Justinas Mar-cinkevičius. Jis susieja Mažvydą su Mindaugu. Turime du kara-lius – Mindaugą, sukūrusį Lie-tuvos valstybę, ir Mažvydą, su-kūrusį lietuvišką knygą. Pirmo-sios knygos autorius pašaukė mus į žodžio tarnybą ir iki šiol neapleido. Nebent patys atsis-a-kėme, pabėgome, išdavėme! Lygina Mažvydą su kitom verty-bėm: “Katekizmas” – tai mūsų knygos senamiestis, atverstas darbui, kūrybai, meilei.

Trečioji kalbėtoja istorikė Ingė Lukšaitė, didelė laikotar-pio žinovė. Apžvelgusi Europos tautų, seserų, knygos kelią, su-stoja prie Katalikų Bažnyčios

(Nukelta į 3-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Užsienio reikalų ministeris Danijoje

ELTOS žiniomis, Lietuvos užsienio reikalų ministeris Al-girdas Saudargas vasario 2 d. iš-vyko į Daniją susitikimams su Danijos URM vadovu, ministe-riu pirmininku P.N. Rasmussen bei seimo užsienio reikalų ko-miteto pirmininke. Šie pareigū-nai užtikrino savo valstybės nuostatą siekti teigiamo Baltijos valstybės rezultato plečiant Šiaurės Atlanto sąjungą (ŠAS).

Tarėsi muitininkai

Kaip praneša “Respublika”, sausio 30 d. Biržų savivaldybėje vyko Lietuvos ir Latvijos muiti-ninkų ir pasienio policijų dery-bos dėl bendro Grenstalės-Sa-ločių sienos perėjimo postų dar-bo. Buvo svarstyta sutartis, o pasak Lietuvos darbo grupės vadovo Juozo Jacevičiaus, teli-ko išspresiti “smulkių nesutari-mų” ir ji bus pasirašyta. Trūksta ryšių linijos nutiesimo, kurį turėtų atlikti Latvija, tačiau de-legacija skundėsi lėšų trūkumu.

Lietuvos ir Latvijos jūros sienos klausimu derybų atnauji-nimas dar nenustatytas, rašo ELTA. Delegacijos turėjo susi-tikti Vilniuje vasario 4 d., tačiau Latvija susitikimo išvakarėse pakvietė Lietuvos delegaciją į Rygą. Derybos buvo nutrauktos praėjusių metų rudenį, nes Lat-vija pasirašė sutartis su JAV “Amoco” ir Švedijos OPAB ben-drovėmis dėl naftos telkinių žvalgybos ginčytinoje jūros teri-torijoje.

Verslas Karaliaučiuje

BNS skelbia, kad Lietuvos bendrovių, dirbančių Karaliau-čiaus srityje, kapitalo apyvarta yra keliasdešimt milijonų doli-rių. Lietuvos generalinio konsu-lo Sigito Šilerio teigimu, srityje veikia tik 40 iš 100 įregistruotų Lietuvos bendrovių, nors vienos statybos bendrovės “Kansta” ka-pitalo apyvarta buvo 4 mln. dolerių. Jo manymu, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys lei-džia tikėtis, kad bendrovių skai-čius padaugės. Gamybininkams “beveik nerealu” patekti į Rusi-jos rinką be Karaliaučiaus srities. Reikalingas banko garantijas galima būtų gauti iš Lietuvos bankų, kurie galėtų veikti šioje srityje.

Sausio 31 d. Karaliaučiaus mieste “Baltekepcentro” parodų rūmuose 14 Kauno apskri-ties žemės ūkio produktų per-dirbimo įmonės bei bendrovės pristatė pieno, žuvies, mėsos, miltų gaminius bei lietuviškus gė-rimus.

Pasaulio banko vertinimas

Vasario 2 d. dviejų savaitių misijai į Lietuvą atvyko septyni

Pasaulio banko (PB) atstovai. Jie susitiks su vyriausybe, Lietu-vos banko ir ministerijų vado-vais pasitarimams dėl 80 JAV dol. “struktūrinio sureguliuavi-mo” paskolos ir Lietuvos įsipa-reigojimų. Misijos dalyviai pa-teiks PB direktoriui savo išva-das dėl jų vykdymo. Lietuva jau gavo pusę skirtos sumos praėjū-sį rudenį. Paskola suteikta 15 metų, pradedant grąžinti po 3.5 metų, su 6-7% metinėmis palū-kanomis. PB iš viso yra suteikęs Lietuvai 269.5 JAV dolerių ver-tės paskolų nuo 1992 m., ir fi-nansavo 10 projektų.

Ivertinimo misijos vadovas M. Giugale ministeriui pirmi-ninkui Gediminui Vagnoriui pareiškė, jog PB domina poky-čiai Lietuvos bankuose, energe-tikoje, žemės ūkyje bei vyriausybės politika ginant valstybės rinką, taikant muitų politiką.

Atleistas finansų ministeris

Lietuvos finansų ministeris Rolandas Matiliauskas sausio 23 d. atsisakė iš pareigų, spaudoje pasirodžius straips-niams apie jo 1993 metais paim-tas lengvatines paskolas Kredi-to banke, kur jis tuomet dirbo. Pasak ELTOS, jis “neigia pasi-pelnęs iš gautos paskolos”, tačiau Generalinės prokuratū-ros organizuoto nusikalstamu-mo ir korupcijos tyrimų sky-riaus vyriausias prokuroras nu-statė, kad R. Matiliausko veiks-muose esama nusikaltimų.

Finansų ministerio pareigas laikinai eis valdymo reformų savivaldybių reikalų ministeris Kęstutis Skrebys.

Sugriežtintos baudsmės

Sausio 23 d. Lietuvos sei-mas Baudžiamojo kodekso straipsniu priėmė sugriežtinan-čias baudsmes už narkotikų plati-nimą, kaip rašo ELTA. Neteisė-tas narkotikų priemonių gami-nimas, įgijimas, laikymas, gabe-nimas arba siuntimas, turint tikslą jas parduoti ar kitaip plati-tinti, taip pat neteisėtas jų par-davimas ar kitoks platinimas baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki dešimties me-tų, o nuo aštuonerių iki penkio-likos metų dėl ypač stiprių nar-kotikų priemonių, sukeliančių pavojų gyvybei, gamininio, par-davimo ar kitokio platinimo. Laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų baudžia-ma už platinimą pakartotinai arba stambiu mastu.

Paididėjo energetikų skolos

“Lietuvos rytas” (nr. 20) pra-neša, kad šilumą ir elektros energiją gaminančios bendrovės “Lietuvos energija” skola dujų tiekėjams pakilo iki 180 milijo-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Išliekanti versmė

Jaunieji kitaip žiūri į nusivylimą keliančius reiškinius

Pagarba pirmajai lietuviškai knygai

Mažvydo katekizmo 450 metų sukakties iškilmės Vilniuje

Neatsiejamai suaugęs su Vasario 16-ja

Vilniečio atsiminimai apie Lietuvos patriarchą dr. J. Basanavičių

Kasdienybės verpetuose

Grobimų epidemija Lietuvoje tęsiasi

Blaivi nuomonė lenkų žurnale

Be Vilniaus Lietuva būtų sunkiai sužalota

Motina Teresė – didvyriška moteris

Nuostabus šios vienuolės dvasinis palikimas

Beglobiai vaikai Lietuvoje

Apie Lietuvos našlaičių italų savaitraštyje

Esperanto kalba religiniame gyvenime

Katalikų Bendrija domisi katalikų-esperantininkų veikla

Ten saugomi kultūriniai turtai

Prel. Pr. Juro įsteigtas muziejus-archyvas Putname

Rusija – Lietuvos bičiulė ar engeja?

Lietuvių tautinės gyvybės išlaikymas cariniais laikais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Paviieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai nušiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvoje šiais metais vienoje knygoje bus susilaukta Biblijos (Senjojo ir Naujojo Testamento) pilnutinio vertimo iš hebrajų ir graikų kalbų. Senjojo Testamento knygas išvertė prel. Antanas Rubšys, kuris taipgi parengė įvadą ir paaiškinimus. Naujojo Testamento tekstą sudarys kun. Česlovo Kavaliausko vertimas.

Lietuvos Biblijos draugijos rūpesčiu yra rengiamas ir ekumeninis Biblijos leidimas, kurio tekstą taip pat sudarys prel. A. Rubšio ir kun. Č. Kavaliausko vertimai bei įvadų ir paaiškinimų. Šiuo leidiniu galės naudotis visos krikščioniškosios konfesijos.

Kasmetinė jaunimo stovykla Panevėžio vyskupijoje tema "Gyvoji Bažnyčia" šiais metais įvyko Raudondvario (netoli Šeduvos) Aukštesniosios žemės ūkio mokyklos patalpose. Organizatoriai norėjo pabrėžti pasitikėjimą jaunais žmonėmis, ugdyti atsakomybę, sudaryti sąlygas reikštingai iniciatyvai.

Stovykloje dalyvavo kun. Algirdas Dauknyš, šiuo metu studijuojantis Briuselyje. Jo pastangomis buvo įsteigta Katalikiškasis šiaurės Lietuvos jaunimo centras. Stovykloje buvo paminėtas Panevėžio vyskupijos 70 metų sukaktis. Prisiminta pirmojo vyskupo Kazimiero Paltaroko parama tuometinio katalikiško jaunimo veiklai. Stovyklos viršūnė – pamaldos Šeduvos šventovėje, kur jaunimas, meldamasis už taiką, sutiko Naujosios metų. Mišias aukėjo Naujamiečio klebonas kun. Rimantas Gudelis, Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriaus padėjėjas kun. Rolandas Makrickas, "Stovyklos siela" kun. Algirdas Dauknyš.

Ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius gruodžio 24 d., Kalėdų išvakarėse, Kaune aplankė kardinolą Vincentą Sladkevičių, susitiko su Kauno arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi. Pasak arkivyskupo, buvo aptarti kai kurie aktualūs klausimai, pasikeista nuomonėmis dėl Bažnyčios būklės valstybėje. Kalbėta paspartinti sutarties rengimą tarp Vatikano ir Lietuvos. Ministeris pirmininkas pripažino Bažnyčios vaidmenį svarbą Lietuvoje.

Kauno marijonų vienuolyne atnaujinimo dienas gruodžio 21 d. surengė Šv. Gertrūdos šventovės jaunimo maldos grupė. Renginyje dalyvavo per 40 šios šventovės jaunimo maldos grupės, "Gyvųjų akmenų", Švč. Mergelės Marijos Rožinio bei "Tikėjimo ir šviesos" organizacijų narių. Apie draugystę dalyviams kalbėjo kun. Renaud – Marie Desplanches iš Prancūzijos, Lietuvoje gyvenantis nuo 1993 metų. Atnaujinimo dienos Šv. Gertrūdos šventovėje yra rengiamos kartą per mėnesį.

Prie dr. JONO BASANAČIAUS kapo ir paminklo Rasų kapinėse Vilniuje 1992 m.

Jų tikslas – padėti jaunuoliams krikščioniškam šeimos gyvenimui bei tobulėti dvasiškai.

Kūčias Kauno vargdieniams surengė Kauno arkivyskupijos "Caritas". Jose dalyvavo 100 vienių ir pagalbos reikalingų žmonių. Kūčių vakarienė buvo valgo ma "Caritas" išlaikomose valgyklų patalpose, kur kasdien sriuba pamaitinami 1000 vargdenių. Kūčių stalą palaimino Kauno "Caritas" direktorius kun. J. Babonas. Pasak "Caritas" reikalų vedėjos O. Virbašūtės, panašios Kūčių vakarienės buvo surengtos visose Kauno miesto parapijose.

Marijampolės dramos teatro salėje sausio 5 d. įvyko tradicinis moksleivių kūrybos koncertas "Kalėdų nakties žvaigždė sužibėjo", organizuotas ses. D. Vičkauskaitės, mokytojų D. Klevienės, S. Malžinskienės. Programoje dalyvavo 250 moksleivių iš visų Marijampolės mokyklų. Koncerto pradžioje juos pasveikino Šv. Ark. Mykolo parapijos klebonas K. Brilius, MIC, pažymėdamas, kad per televiziją peršamas menas tėra tik pamėgdžiojimas, meno ištakos esančios iš Dievo.

("Bažnyčios žinios" 1997 m. 1 nr.)

Išsiskyrusieji ir vėl susituokusieji irgi yra Tikičinių Bendrijos nariai; būti jos nariais juos įgalina Krikštas ir tikėjimas, – pasakė Popiežius Jonas-Paulius II audiencijoje priėmęs šeimos tarybos narius, kurie tarybos visumos posėdyje svarstė išsiskyrusių ir antrą civilinę santuoką sudariusių žmonių sielovados klausimus.

Skyrybos ir nauja civilinė santuoka, – patikslino popiežius, – prieštarauja Kristaus mokymui apie santuokos neišardomumą ir dėl to savaime yra blogis. Dėl šios priežasties šie žmonės negali pilnai dalyvauti Mišiose – priimti Komuniją. Taip pat ir Susitaikymo sakramentas negali jų grąžinti į Eucharistijos šventimą, nes kol jie gyvena prieštaraudami tiesiai apie santuokos neišardomumą, jų gyvenime negali įvykti visiškai atsiuvertimas. Tačiau šių žmonių negalima izoliuoti nuo tikinčiųjų bendruomenės. Ir juos reikia raginti kartu su visais tikinčiaisiais dalyvauti Tikičinių Bendrijos gyvenime ir meilės darbuose.

Tikičinių Bendrija turi pasirūpinti atitinkama išsiskyrusių žmonių sielovada, skirti deramą dėmesį sielovadai vaikų, gimusių T. Bendrijos nepripažįstamose santuokose. Popiežius pažymėjo, jog kalbant apie tuos žmones, kurie gyvena nutraukę santuokos neišardomumo saitą, reikia nuolat prisiminti neišsiamą Dievo gailestingumą ir tiesą, kad išganymas nėra žmogaus nuopelnas, bet Dievo malonės ir gailestingumo vaisius.

Neatsiejamai suaugęs su Vasario 16-tąja

LIETUVOS PATRIARCHAS DR. JONAS BASANAČIAUS 1927-1997.

VILNIEČIO ATSIMINIMAI

KAZYS BARONAS, Vokietija

Šiemet sukanka 70 metų nuo Lietuvos patriarcho dr. Jono Basanačiaus mirties. Neminėsiu jo nuopelnų mūsų tautai ir valstybei, kurie yra plačiai žinomi. Pr. Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijoje" jis minimas dviejuose leidiniuose per 60 kartų, jo visuomeninė ir mokslinė veikla suglaustai aprašyta LE penkiuose psl. ir t.t. Tačiau patriarcho mirties dieną – vasario 16-tąją – mėginsiu nors mintimis persikelti į gimtąjį Vilniaus miestą ir nerūpestingas vaikystės dienas.

Šalta buvo 1927 m. žiemužė. Nors dar nelankiau Vilniaus lietuvių "Ryto" pradžios mokykloms, tačiau gerai atsimenu, kad tėvas dažnai likdavo namuose. Mat kai lenkai atleido tėvą iš miesto savivaldybės tiltų taisymo prižiūrėtojo darbo (mano sesuo jau lankė lietuvių gimnaziją), jis perėjo į medinių namų statybos verslą. Žiemos metu jis nuomodavo tarp Kūdrų ir Subačiaus g-vių tvenkinius, samdydavo su rogėm vežikus bei darbininkus, kurie pjovė metro ilgio stačiakampius ledo gabalus, kuriuos pristatydavo "Šopeno", "Lipskio" alaus darykloms, ligoninėms, mėsiniams.

Kadangi 1927 m. žiema buvo labai šalta, darbininkų traukimo labai įdomu. Tad ir darbas tokiom šaltom dienom buvo neįmanomas.

Vasario 16-sios minėjimas Vilniuje buvo rengiamas tą pačią dieną ir visuomet sutraukdavo visus mūsų sostinės lietuvių, grupę gudų, kurie po Lietuvos himno giedodavo ir savo. Neatsimenu kur 1927 m. minėjimas įvyko, tačiau gerai atsimenu, kad 9-tosios Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas buvo nutrauktas dėl didelio Lietuvos patrioto dr. J. Basanačiaus mirties. Tai padaryta išreikiant gedulą. O aš taip laukiau meninės programos! Bet eidamas su tėvais į namus iš sesers pokalbio su tėvu supratau, kad mirė didis lietuvis.

Nors jau buvau šešerių metų, tačiau tik sesuo su motina dalyvavo dr. Jono Basanačiaus laidotuvsė. Su tėvu likau prie šiltos krosnies, nes tą dieną net tvoros traskėjo nuo šalčio! Vėlokai, po pietų, sušalusios grįžo motina ir sesuo. Pa-

Dr. J. BASANAČIAUS su žmona (1888) Iš knygos "Rinktiniai raštai"

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nų litų. Generalinio direktoriaus pavaduotojas A. Mikužis aiškino, kad nėra lėšų atsiskaitymui, valstybė pripažino 776 milijonų litų skolą, tačiau nežinoma, kaip ta skola bus grąžinama. O vartotojų skola už šilumą ir elektros energiją nuolat didėja. Jo teigimu, iškoma kreditų, iš kurių būtų galima dengti skolas Ignalinos atominėi elektrinei, dujininkams ir kuro tiekėjams, nors tai neišspręst skolų grąžinimo problemos.

Gaudama iš Pasaulio banko (PB) 80 mln. JAV dolerių struktūrinio suregulioavimo paskolą, Lietuva įsipareigojo, kad vartotojai už dujas, šilumą ir energiją nebus skolingi ilgiau negu 30 dienų. PB siūlė, kad vyriausybė nutrauktų energijos tiekimą skolininkams, išskyrus ligonines, vaikų darželius, mokyklas kari-

sakojimui nebuvo galo: minia žmonių, atstovai net iš nepriklausomos Lietuvos, daug vainikų. Einant gedulingai eisenai net ir žydai kėlė kepurės, nes dr. J. Basanačiaus buvo gerbiamas ir mylimas visų tikrų vilniečių.

Be abejonės, laidotuvsė buvo kartu ir tautinė demonstracija mūsų sostinėje – daugumas vainikų turėjo trispalvius kaspinus. Ir Vilniaus vaivadijos policija nevaikė Rasų kapinėse guminėm lazdom minios giedant Lietuvos himną.

Dr. J. Basanačiaus palaidotas priešais Rasų kapinių koplyčią. Kiekvienais metais, Vėlinių dieną, prie patriarcho kapo uniformuoti Vilniaus lietuvių skautai stovėdavo garbės sargyboje. Vėlinių dieną sostinės lietuviai aplankydavo 1920 m. kovoje už Vilnių žuvusių lietuvių karių – savanorių kapus, dr. J. Basanačiaus, inž. P. Vileišio, M. K. Čiurlonio ir kt. kapus, sugiedodami "Viešpaties Angelas" ir Lietuvos himną. Vaivados Bocianskio laikais lenkų policija guminėm lazdom išvaikydavo šią tylią vilniečių patriotinę demonstraciją.

Dr. Jono Basanačiaus laidotuvsė savo studijoje "Litwini w Polsce 1920-1939" mini Suvalkijos sūnus, Varšuvos un-to prof. Br. Makauskas. Jis rašo: "1927 m. vasario 16 d. Vilniuje mirė lietuviškos tautinės veiklos didelis veikėjas Jonas Basanačiaus. Ši momentą nutarta išnaujinti, paskubinti jau nuo pradžios 1927 m. vedamus lietuvių lenkų pasitarimus. Lenkiškoji spauda, o ypač vilniškė, plačiai informavo lenkų visuomenę apie velionį, iškeldama jo nuopelnus lietuvių tautai bei velionies vietą ir vaidmenį lietuvių mažumos Vilniaus krašto gyvenime. Buvo atidaryta iki šiol standžiai iš abiejų pusių blokuota Lietuvos-Lenkijos siena, leista iš Kauno atvykti gausiems lietuviškų organizacijų atstovams. Delegacijoje buvo artimi dr. J. Basanačiaus žmonės, svarbūs Lietuvos vidaus gyvenime: Vytauto Didžiojo un-to rektorius prof. M. Biržiška, seimo atstovas inž. Steponas Kairys, Kauno meras Jonas Vileišis, matematikos – gamtos fakulteto dekanas prof. Zigmantas Žemaitis, kun. prof. Juozas Tuomas, prof. Augustinas Janulaitis

ir kt. Vilniaus vaivadijos valdžia bei kurija išleido specialų potvarkį, palengvindama dalyvavimą laidotuvsė kuo didžiausiam Lenkijos lietuvių skaičiui. Sutikta taip pat su atvykimu Lenkijon ištremito vysk. Juozo Kuktos (autorius rašo "ksiądz" – kunigas, K.B.). Vasario 20 ir 22 d. gedulines pamaldas atliko arkivysk. Romualdas Jalbžkovskis, o pamokslus lenkiškai ir lietuviškai sakė kun. prof. Petras Kraujalis (sakydamas tautinius pamokslus, ypač 16 Vasario minėjimuose, kun. P. Kraujalis verkėdavo, K.B.). Laidotuvių eisenoje dalyvavo šimtas lenkiškos spaudos atstovų, literatūros ir mokslo atstovų.

Iškilingai velioniu pagerbti akademijai vadovavo Laikinojo lietuvių komiteto pirm. dr. Danielius Alseika. Joje dalyvavo gausios vietinės ir Lietuvos respublikos delegacijos. Užuojautų telegramas atsiuntė Vilniaus vaivada Vladislavas Račkėvič ir ministeris Vytautas Stanievič. "Kurier Wilenski" pažymėjo, kad lietuviai iš Kauno ir Vilniaus lenkų adresu nepasakė nė vieno blogo žodžio. Tas pats dienraštis toliau rašė, kad prie didžio lietuvių karsto buvo surasta bendra kalba – tarpusavio simpatijos ir pagarbos kalba.

Vasario 24 d. vaivada V. Račkėvič priėmė Laikinojo lietuvių komiteto atstovus, kurie jam išreiškė padėką už globą ir paramą atvykusiai į dr. J. Basanačiaus laidotuvs Lietuvos respublikos delegacijai.

Tas pats "Kurier Wilenski" vasario 22 d. rašė, kad dr. J. Basanačiaus kapą dengė nesuskaitomas vainikų skaičius. Vien tik lietuvių jaunimo organizacijos sudėjo prie kapo 63 vainikus. Vainiką, padėtą lenkų "krajovcų" studentų, puošė trys kaspinai su lenkišku, lietuvišku ir gudišku užrašais". (Bronisław Makowski, Litwini w Polsce 1920-1939, Panstwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa, 1986, psl. 64-65).

Sąmoningai pradžioje nutylėjau dr. J. Basanačiaus rūpesčius įsteigtą Lietuvių mokslo draugiją. Tai pirmoji institucija caro laikais, užmezgusi tarptautinius mokslo ryšius su garsiais Europos mokslininkais. Lenkų okupacijos metu dr. J. Jungė Vilniaus krašto intelektualus, rengė suvažiavimus su paskaitomis. Taip pat, dideliu LMD nuopelnu reikia laikyti lietuviškų vadovėlių leidimą mokykloms ir gimnazijoms, nes karo ir pokario metais buvo jaučiamas tikras vadovėlių badas.

Puikiuose rūmuose Antakalnyje, netoli Šv. Petro ir Povilo šventovės, buvo įsikūrusi LMD. Pirmą kartą į jų vidų teko įžengti jau besimokant Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos II klasėje. Auklėtojas, lietuviškų kalbos mokytojas dr. I. Šlapelis priklausė LMD valdybai, turėjo leidimą parodyti mums mokiniams dr. J. Basanačiaus darbo kambarį. Jis buvo dešinėje pagrindinių įėjimų durų pusėje, su į Antakalnio g-vę išeinančiu langu. Kambaris buvo paliktas koks ir buvo paskutiniaisiais velionies gyvenimo metais: apkrautas knygomis, žurnalais, laikraščiais. Kiek prisimenu, prie lango stovėjo paprastas, didelis stalas, o prie jo kėdė su aukšta atrama.

"TŽ" red. prierasas. Šiame straipsnyje sakoma, kad dr. J. Basanačiaus gerbė ir žydai. Ir tai ne be pagrindo. Štai dr. J. B. pareiškimas tuo klausimu. "Sužinojęs iš p. Kacelenbogens, kad tūli apskričių viršininkai draudžia viešai vartoti žydų kalbą iškabose, tuomi pat įžeidami tiesos ir teisingumo jausmus žydiškai kalbančių Lietuvos piliečių, aš norėčiau nors tai būtų vox clamantis in deserto (tyruose šaukiančiojo balsas, Red.) užtarti jų kalbos teises lygybės žvilgsniu ir patarti valdžios organams liautis mažmožiais persekiojus lojalių gyventojų kalbą ir juos erzinus prieš Lietuvos valstybę. Palanga, 12. VIII. 1924." Tai ištrauka iš "Mūsų garso" 1924 m. 4 nr. Šias eilutes jis parašęs savo ranka.

Dr. JONAS BASANAČIAUS

Iš knygos "Rinktiniai raštai"

MIRTIES PRISIMINIMAS

A.a. STASYS LAURINAVIČIUS

mirė 1996 m. gruodžio 5 d. Mišios už jo vėle bus atnaušamos 1997 m. vasario 22, šeštadienį, 11 v. ryto, Lietuvos kankinių šventovėje.

Visi kviečiami prisiminti velionį savo maldose.

A+a

DIONIZUI STUKUI

mirus,

broliui JUOZUI reiškiamas nuoširdžią užuojautą –

Uršulė Bleizgienė
Viktoras ir Jadviga Miliauskai su šeima
Erikas ir Rūta Vaičekauskai
kun. Algimantas ir Rūta Žilinskai su šeima

A+a

v.s. VERONIKAI KALENDRIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

nuoširdžią užuojautą reiškiamas jos dukrai PAJAUTAI ir sūnui ARVYDUI su šeimomis –

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai
Skautininkų-ių draugovės
"Romuvos" valdyba

A+a

PETRONELEI JUCEVIČIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame ilgametės nares ALDONĄ VAITONIEŲ ir DANUTĘ STAŠKEVIČIENĘ bei jų šeimas –

Lietuvių tautodailės institutas

A+a

PETRONELEI JUCEVIČIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

nuoširdžią užuojautą reiškiamas primininkei ALDONAI VAITONIEI ir jos šeimai –

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius

MŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIUI

A+a

LEONUI JAKAIČIUI

staiga mirus,

žmoną JULIJĄ, sūnus – JONĄ, STASĮ, VITĄ su šeimomis bei gimines Kanadoje ir Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Oakvilės apylinkė

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NYKSTA PAJŪRIO EGLYNAI

Kretingos urėdijos miškuose vien tik per pirmąjį metų ketvirtį teko iškirsti 8.000 kietmetrių kinių varpų pažeistų eglių. Remiantis miškininkų duomenimis, Kretingos urėdijoje vėl yra apie 3.000 kietmetrių kinių varpų pažeistų eglių. Jos skaičius kasdien daugėja. Kinių varpomis vadinami medžius kapojantys vabalukai. Kovai su kinių varpomis išskabinamos jų gaudyklės. Medžiai apipurškiami chemikalais, nuo kurių žuva žieven sulindusios kinių varpos. Medžių kenkėjų naikinimu valstybiniuose miškuose rūpinasi urėdijų žmonės, o privatus miškai paliekami likimo valiai.

VYSKUPIJOS PENKMETIS

Sausio 18 d. Vilniaus universiteto senato posėdžiu salėje specialia konferencija buvo paminėtos dvi sukaktys: Vilniaus bažnytinės provincijos įkūrimo penkmetis ir pal. Jurgio Matulaičio mirties septyniadesimtmetis. Konferencijon atvyko Kauno metropolitas arkiv. S. Tamkevičius, Vilniaus bažnytinės provincijos vyskupas, kunigai, vienuoliai, klierikai, mokslininkai ir visuomenės atstovai. Pranešimą apie Vilniaus bažnytinės provincijos įsteigimą skaitė metropolitas Vilniaus arkiv. A. J. Bačkis, konferencijos dalyvių supažindinęs su Vilniaus vyskupijos istorija 1387-1991 m. Lietuvos vyskupijos ilgą laiką priklausė Lenkijos bažnytinėi provincijai. Mat 1926 m. Lietuvoje buvo įsteigta tik Kauno bažnytinė provincija, nes Vilnius tada buvo prijungtas prie Lenkijos. Popiežius Jonas Paulius II Vilniaus bažnytinę provinciją Lietuvai galėjo priskirti tik pagal jos teritorines ribas 1991 m. gruodžio 24 d. Dabar Lietuva turi dvi bažnytines provincijas – Kauno ir Vilniaus. Pal. Jurgis Matulaitis yra daug prisidėjęs prie Vilniaus bažnytinės provincijos grįžimo Lietuvai. Konferencija baigta Mišių koncelebracija Vilniaus arkikatedroje bazilikoje.

GERIAUSI IR BLOGIAUSI

Originalumu pasižymi Klaipėdoje kasmet pravardamas geriausių ir blogiausių šio miesto gyventojų rinkimas. Vietinės spaudos skaitytai populiariausiu 1996 m. klaipėdiečių penketukan išrinko sportinių šokių vadovus Skaitę ir Romualdą Idzelevičius, Nepriklausomybės akto signatarą ir buvusį ilgametį Klaipėdos vykdymo komiteto pirm. Alfonsą Žalį, Lietuvos seimo narį ir buvusį Klaipėdos tarybos pirm. Vytautą Čepą, Šv.

Juozapo parapijos kleboną kun. Algį Baniulį ir Lietuvos liberalų sąjungos vadovą Eugenijų Gentvilą. Nepopuliariausių klaipėdiečių penketukan buvo įjungti: bankrutuojančio Vakarų banko buvęs prez. Petras Kravtas, besislapstantis verslininkas Justinas Lekevičius, nusikaltėlių vadeiva Sigitas Gaidjurgis ir Klaipėdos miesto tarybos narys Valentinas Zaborskas.

UŽBAIGTAS STRIBŲ TEISMAS

Vilniaus apygardos teismas, kurį sudarė pirm. L. Ulbienė su teisėjais J. Motiejūnu ir A. Vaškevičiumi, sausio 21 d. užbaigė ilgai trukusią ir daug kartų atidėtą Antazavės sribų bylą. Teisiamųjų suole sprendimo laukė sribams vadovavęs Kirilas Kurakinas, septyniadesimt penkerių metų, sribai Petras Bartasevičius, septyniadesimt ketverių, ir Juozas Šakalys, septyniadesimt trejų metų. Teisėjai P. Bartasevičius ir J. Šakaliui paskyrė po trejus metus kalėjimo, bet abu nuteistuosius atleido nuo bausmės vykdymo, patenkinę tik turto konfiskavimu. Didžiausios bausmės susilaukė į žudynės įšvilęs sribų vadas Kirilas Kurakinas, gavęs septynerius metus laisvės atėmimo sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje. Tačiau ir jam ta paskirtoji bausmė, pasinaudojus amnestija, buvo sumažinta dvejas metais. Liko tik penkeri metai laisvės atėmimo sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje.

NUŽUDĘ GAIDŽIŲ ŠEIMĄ

Didžioji tragedija įvyko 1945 m. gegužės 17 d. Zarasų rajono Antazavės valsčiaus Salinių kaime. Ten žiaurusis sribų vadas K. Kurakinas su J. Šakaliu ir P. Bartasevičiumi, talkiniais kitų ginkluotųjų sribų – S. Kudrešovo, V. Jelagino, I. Zerkovo, V. Ziedelio, atvyko ieškodami iš Raudonosios armijos pabėgusio Leopoldo Gaidžio. Pasak ši įvykį „Lietuvos aido“ aprašiusio Dainiaus Sinkevičiaus, liudininkai matė sribų padegta Gaidžių namą. Penkiadesimt šešerių metų Karolina Gaidienė, sudaugyta lazdomis, mirė prie diemiedžio krūmo, rankose laikydama šešių mėnesių Albiną Gaidytę, kuriai sribai buvo išsukę kojytę. Dvidešimt trejų metų Veronika Gaidienė, nėščia jau devintą mėnesį, buvo peršauta degančio namo viduje, stovinti prie lango. Ji pagimėdė kūdikį ir su juo žuvo lieposnės. Sribų vadas K. Kurakinas, gerdamas degtinę L. Lašo namuose, apie šį įvykį pasigardžiuodamas pasakojo: „Kas per boba, akys išvirtusios, stovi lange, aš jau šaudau į pilvą, o ji nekrenta...“ Tas pats K. Kurakinas, su sribais užėjęs į Adelės Mazūrienės namus, reikalavo degtinės, ją mušdamas ir kankindamas rankiniu pjūklų. Žurnalistas D. Sinkevičius pirmojo sribų teismo aprašymą baigia pastaba: „Sribams vadovavęs K. Kurakinas kategoriškai neigė savo kaltę. Teismui tvirtino (ir net pateikė tai patvirtinančius dokumentus), kad tuo metu tarnavęs armijoje Saratovo mieste. Tačiau nustatyta, kad sribas melavo, jo dokumentai suklustoti, įrodyta, kad jis padėjo įgyvendinti okupacinę politiką, siekdamas išžudyti dalį Lietuvos gyventojų...“ Iš Raudonosios armijos pabėgęs Leopoldas Gaidys užtroško degančio namo rūsyje. V. Kst.

PLB švietimo tarybos pirmininkas ANTANAS RINKŪNAS 1974 m. įteikia pažymėjimą 20 metų išėjusių mokykloje dirbusiam mokytojui ALEKSANDRUI MIKALAUSKUI

Jis paliks gyvas prisiminimuose

Eina metai, bėga dienos, skuba valandos, tiksi sekundės, nešdamos mus visus amžinybėn. 1996 m. lapkričio 21 d., vos keltą dieną prieš 77-tąjį gimtadienį, netikėtai mirtis nusėdė amžinybėn Hamiltono lietuvių bendruomenės veikėją, mokytoją ALEKSANDRĄ MIKALAUSKĄ.

Zemaitijos sūnus, mokslus pradėjęs Tauragės valstybinėje gimnazijoje, baigė Tauragėje mokytojų seminariją. Pirmuosius mokytojų mokytojus žingsnius pradėjęs Bijotuose, Skaudvilės valsčiuje. Vėliau buvo paskirtas Gaurės valsčiaus miestelyje pradžios mokyklos mokytoju, kur išdirbo iki pasitraukimo į vakarus.

Karo audrų atbloktas prisiglaudė Austrijoje Graz'o miestelyje, iš ten persikėlė į Vokietiją-Bavariją, Ingolstadto lietuvių pabėgėlių stovyklą, mokytojavu lietuvių progimnazijoje. Vėliau Špakenbergo stovykloje ir iš ten, atsiradus galimybėm emigruoti, su pirmaisiais emigrantais persikėlė į Angliją, kur jo laukė sunkūs žemės ūkio ir tekstilės įmonių darbai. Neužsidarė jaunus mokytojas savyje. Atvykęs į Manchesterį mokino lietuviškoje mokykloje. Suorganizavo vyrų oktetą, dalyvavo muz. Gaidelio vadovaujame chore, dirbo „Britanijos lietuvis“ spaustuviųje. Anglijoje išgyveno 6 metus.

1954 metais, jau vedęs, su šeima atvyko į Kanadą, kur vėl laukė nauji svietimo krašto sunkūs fiziniai darbai. Fordo įmonėje išdirbo 32 metus iki išėjimo į pensiją.

Nuo pirmųjų dienų Hamiltone neapsiribojęs gyvenimu vien tik sau, šeimai. Rastavo laiko ir lietuvių bendruomenei, jaunimui. Litanistinėje vysk. Valančiaus mokykloje Hamiltone mokytojavo per 25 metus. Darbavosi ir skautų tunto „Rambynas“ administracijoje.

A.a. Aleksandras Mikalauskas

Paliko A. Mikalauskas Hamiltone daug savo auklėtinių, prisimenančių savo mokytoją bei auklėtoją, kuris stengėsi, kad jo mokiniai kruopščiai ir sąžiningai atliktų užduotus darbus, ugdytų savyje atsakomybę, jaustų pasididžiavimą ir meilę lietuviškam žodžiui bei protėvių žemei.

Išėjęs į pensiją liko aktyvus bendruomenės ir parapijos darbuotojas, visur ir visada visiems atsidavęs laiko. Neleido pensininkų klubo nariai atsisakyti klubo pirmininko pareigų, vis vienbalsiai išrinkdami toliau tęsti vadovavimą. Pensininkų dainos vienete dažnai išgarsdavome jo malonų tenoro balsą – solo ir duetuose su sesute Bronė Pareštie. A. Mikalauskas nuoširdumas ir meilė artimui, Dieviui ir tėvynei liks neužmirštam Hamiltono lietuvių bendruomenėje.

Liūdi Hamiltono lietuviai netekę mielo ir brangaus visuomenės veikėjo Aleksandro Mikalausko. Liūdi jo žmona Aldona Pareštytė-Mikalauskienė, jų dukrelė Angelė, sūnus Andrius su šeimomis.

Liūda Stungevičienė

Trys Antazavės sribai (iš kairės): Juozas Šakalys, žiaurusis vadas Kirilas Kurakinas ir Petras Bartasevičius, drebėdami su lazdomis rankose, klausosi nepriklausomos Lietuvos teismo sprendimo, pirmojoje sribų byloje, juos pripažinusioje lietuvių tautžudžiais. Nuotrauka Raimundo Šuikos „Lietuvos aido“

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRĮBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGE NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKU EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIMAMIE VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILIOS IRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

- 88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
- 88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
- 88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamilton, Ontario

“PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS”, užjaušdami šeimą ir artimuosius, a.a. Antano Gelžinio atminimui aukoję: \$20 – M. A. Pusdešiai. A. a. Vaclovo Linčiausko atminimui: \$50 – žmona Ona Linčiauskienė. A. a. Povilo Boso atminimui: \$20 – D. M. Jonikai. E. P. Lukavičiai, V. P. Pranskevičiai, D. S. Steponavičiai; \$10 – J. Astas. A. a. Dionizo Stuko atminimui: \$56 – Canada Post, Mississauga; \$50 – J. L. Shibley, Alma Stukas, H. Vidas Stukai (Victoria B.C.), V.R.L. Stukai, A. P. Volungės su Aldona ir Rūta; \$40 – S. M. Petrylai; \$30 – D. M. Jonikai, A. S. Karnai, M. L. Kalvačiai, B. Perkauskienė, V. Šniulienė ir Ramūnas; \$25 – S. A. Dransutavičiai, M. A. Pusdešiai; \$20 – G. Agurkienė, B. Antanaitienė, G. P. Breichmanai, L. P. Ciparijai, E. A. Grajauskai, S. A. Janauskai, J. J. Jokubynai, D. Jonikas, S. Matukaitienė, E. Mažulaitienė, S. G. Perkauskai, A. A. Petrauskai, F. A. Povilauskai, V. G. Stanioniai, F. Šopienė, T. J. Povilauskai, F. Venskėvičienė; \$10 – J. Astas, F. M. Gudinskai, J. Juozaitienė, S. K. Karaskai, D. J. Trumpickai, A. S. Urbonavičiai.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja – PLV komitetas

Vancouver, B.C.

BRITŲ KOLUMBIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ šį mėnesį neteko dviejų tautiečių. A.a. Antanas Staliois buvo vienas iš veikliausių tautiečių apylinkėje, ne tik KL bendruomenės, bet ir medžiotojų ir meškeriojų klubo “Bebras” veikloje, kur dvylika metų ėjo įdinininko pareigas. Velionis dosniai rėmė lietuvišką veiklą ir buvo visų mėgstamas. Velionis neturėjo savo šeimos. Paskutiniu laiku sveikata pradėjo silpnėti ir galutinai sausio 15 d. staigiai atsisakė iš mūsų tarpo. Į paskutinę poilsio vietą buvo palydėtas gausaus būrio vietinių lietuvių ir kanadiečių. Palaidotas St. Peter's kapinėse New Westminster šalia savo tėvo Petro Stalionio, buvusio 1918 metų savanorio-kūrėjo. Prie kapo H. Tumaitis tarė atsisveikimo žodį klūbo “Bebras” vardu. A.a. Antanas Kestavičius mirė sausio 22 d. sulaukęs 90 metų amžiaus. Velionis su žmona gyveno Hope, B.C. miestelyje ir domėjosi lietuvių veikla. Lietuvoje buvo karininkas (turėjo kapitonu laipsnį). Dalyvavo Vancouverio veikloje su draugais. P.SK.

Calgary, Alberta

KREPŠININKŲ LAIMĖJIMAI. Šiame laikraštyje buvo minėta, kad Antanas Vyšniauskas rengiasi suorganizuoti specialią jaunųjų krepšininkų rinktinę iš moksleivių, lankančių VII, VIII ir IX skyrius. Taip gimė nauja krepšinio organizacija “Calgary Selects”. “Kalgario išrinktieji”. Pirmininku buvo išrinktas Antanas Vyšniauskas, įdinininku – Romas Kuzmickas. Pastarasis Kalgario užmiesčio mokyklos trenerioja vyresnio amžiaus studentus krepšininkus, be to, yra mokyklų sporto direktorius. Po dviejų mėnesių įtemptų pastangų į septintųjų rinktinę pateko ir du lietuviukai – Mykolas Kuzmickas ir Gediminas Vyšniauskas. Abu yra 12-mečiai ir drauge žaidžia jau keturi metai savo apylinkės rinktinėje. Abu yra pasižymėję krepšininkai savo mokyklų rinktinėse. Ne kartą buvo apdovanoti kaip geriausi jaunimo krepšininkai Kalgarije.

1997 m. sausio 2, 3, ir 4 d.d., Kalgarije pirmą kartą įvyko jaunųjų krepšininkų varžybos, kuriose dalyvavo 30 geriausių rinktininių iš Saskačevano, Albertos ir Britų Kolumbijos. Žaidynės sutapo su tuomet Kalgarije vykstančiomis aukštesniųjų mokyklų krepšinio varžybomis. Jaunieji krepšininkai atkreipė į save spaudos, radio ir TV dėmesį. “Kalgario išrinktieji” laimėjo du aukso medalius ir du bronzos. Septintokai, su kuriais žaidė ir Gediminas Vyšniauskas bei Mykolas Kuzmickas, laimėjo aukso medalius. Aštuntokės mergaitės – irgi aukso. Po tokios garbingos pergalės “išrinktieji” treniruojasi toliau, kad sulauktų kitų pergalių varžybose su to paties lygio rinktinėmis iš Šiaurės Amerikos ir Britų Kolumbijos.

Kęstutis Dubauskas

Paremkite “Tėviškės žiburius” auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

“TŽ” leidėjai

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu “Union Gas” atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pal. J. Matulaičio misijos metinis narių susirinkimas Pasaulio lietuvių centre Lemonte, dėl įvairių priežasčių atidėtas dvejus metus, įvyko sausio 12 d. Ligšiolinio misijos komiteto pirmininku išrinktas Vladas Stropus dėl staigios mirties šio susirinkimo jau nesulaukė. Jį pakeitė ir iki šio susirinkimo misijos komitetui vadovavo Algirdas Stepaitis. Tylos minutė buvo prisimintos Sausio tryliktosios aukos Viliūnėje prie Lietuvos radio ir televizijos stoties bokšto. Su misijos pastarųjų dvejų metų veikla susirinkimo dalyvių supažindino misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ. Pal. J. Matulaičio misija turėjo 30 laidotuvių. Mirusiųjų grupę sudarė 23 misijos nariai, o 7 buvo atvežti iš tolimesnių vietovių. Misija sutuokė penkias poras savo narių, pakrikštijo 36 kūdikius, Sutvirtino sakramentą suteikė 23 jaunuoliams. Į naująjį komitetą buvo išrinkti Algis Bakaitis, Sigitas Miknaitis, Irena Šerelienė ir Aleksas Vitkus.

Skautiškas 1996 m. Kūčias Brooklyne, didžiojoje Kultūros židinio salėje, surengė vyr. skaučių židinys “Vilija”. Bendroms Kūčioms buvo pasirinktas dėl Kalėdų švenčių patogesnis gruodžio 14 d. šeštadienis. Ankstyvų Kūčių patiekalus palaimino vysk. P. Baltakis, OFM. Trumpą programėlę atliko Maironio mokyklos mokiniai. Kūčiose dalyvavo visus pasveikinęs generalinis Lietuvos konsulas dr. Petras Anusas.

Šv. Petro šventovėje Bostone sekmadieniais įvedamos vaikams skirtos Mišios. Šią ateitininkų idėją žada įgyvendinti Aldona Lingertaitienė ir Mirga Girmuvienė.

Brazilija

Sao Paulo lietuviai ruošiasi iškilmingai paminėti savo klebono kun. Juozo Šeškevičiaus deimantinę amžiaus sukaktį. Minėjimas vis buvo atidėliojamas, ieškant tinkamesnės datos. Jis ypač daug darbo yra įdėjęs baigiamon įrengti “Lituanikos” stovyklavietę. Ja džiaugiasi ne tik vaikai ir jaunimas, bet ir vyresnio amžiaus parapijiečiai. Mat ten jau baigiamai ir jiems skirti poilsio namai. Tad savaitraštukas “Mūsų Lietuva” Sao Paulo lietuvių kovo 9, sekmadienį, kviečia “Lituanikos” stovyklavietėn dalyvauti poilsio namų pašventinime ir kun. J. Šeškevičiaus pagerbtuvėse.

Sao Paulo lietuviai džiaugiasi gražiai praėjusiomis Kalėdų šventėmis, gausiais dalyviais Bernelių Mišiose. Kalėdines giesmes giedojo Šv. Juozapo bendruomenės choras, birbynėmis palydėtas Marčelo Lipo ir Klaudijaus Kupstaičio. Birbyninkų orkestrėlis yra išnykęs. Jį betgi tikimasi atgaivinti ir netgi sustiprinti. Mat Brazilijos lietuvių ruošiasi applanstyti iš Lietuvos atvyksiantis žymusis birbynininkas Antanas Smoluskas.

Argentina

Paankstintas Kūčias gruodžio 15 d. savo patalpose surengė Argentinos lietuvių centras. Da-

lyvių laukė dešiniajame scenos šone papuošta kalėdinė eglutė ir salės viduryje pastatytas eglės šakomis uždegtas didžiulis stalas su tradiciniais Kalėdų patiekalais ir degančiomis žvakėmis. Salėje buvo ir dvylika mažesnių stalų visiems Kūčių dalyviams. Juos pasveikino maldai pakviestas Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Augustinas Steigvilas. Dalyvių taipgi pasveikino ir ALC valdybos pirm. Julius Mičiūdas. Kūčioms skirtą vakaronę pradėjo “Spindulio” ansamblis, suvaidinęs savo vadovės Nelidos Zavickaitės-Mahne parašytą ir pastatytą kalėdinę pasaką. Kalėdinėmis giesmėmis programon įsijungė Mėrtos Juknienės vadovaujamas Argentinos lietuvių centro choras “Atmintis”.

Australija

Devynioliktosios lietuvių dienos Australijos Melburne 1996 m. pabaigoje sulaukė daug dalyvių iš visos Australijos. Naujojo ALB krašto valdybos buvo išrinkti kandidatai iš Sidnio ir į sudarė pirm. dr. Vytautas Doniela, vicepirm. dr. Darius Kairaitis, sekr. Pajauta Pullinen, ižd. Vytautas Patašius, atstovė kultūros reikalams Laurie Cox, atstovės švietimo reikalams Kęstutis Protas, valdybos informacijos atstovės spaudai Jonas Zinkus. Valdybon taipgi buvo įjungtas ir Anskis Reisgys vadovauti pokarinio atvykimo Australijon penkiadesimtmečio minėjimo komitetui. Dvidešimtajais lietuvių dienas 1998 m. pabaigoje nutarta surengti Geelonge (Džylonge).

Steponas Dabkus, gimęs 1911 m. gruodžio 11 d. Raseinių rajono Užkalnių kaime, po ilgos ligos mirė savo bute Lietuvių sodyboje Engadinėje 1996 m. gruodžio 27 d. Abu tėvai, broliai Paulius ir Stasys, sesuo Zosė, pokaryje gyvenę Kanadoje, jau yra mirę. Torontė dar turėtų būti gyva sesuo Petrutė. Velionis, atvykęs Australijon, privalomuosius sutarties darbus atliko Queenslando cukrinių nendrių ūkyje. Velionis po kun. Povilo Martūzo atnašautų gedulinių Mišių Šv. Jokimo šventovėje buvo sudegintas Rookwoodo kapinių krematoriume. Pelenai bus pervežti į šeimos kapus Lietuvoje. Krematoriumo koplyčioje su velioniu atsisveikino ALB Sidnio apylinkės valdybos vicepirm. Antanas Kramilius ir Socialinės globos moterų draugijos pirm. Julija Lašaitienė. V. Kst.

OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640

namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, išsikūrus nuosavuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAU PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo.....6.25%
santauapas.....2.25%	nekiln. turto 1 m.....5.20%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....2.25%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauapų dydį iki \$2.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....2.25%	
1 m. term. indėlius.....2.75%	
2 m. term. indėlius.....3.75%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.25%	
RRSP ir RRIF3 (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....2.75%	
2 m. ind.....3.75%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....4.75%	
5 m. ind.....5.25%	

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus “Talkoje”

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

“Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda”

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

“Žmonės, kurie atjaučia kitus”

Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
- \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- Atsižvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be maito galima siųsti tik 31.5 kg.
- Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkenės kaip 20 kg.
- Iš toliau siųsti U.P.S.
- Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Ušvaltaitel. 519 773-8007

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genai Kairiams**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Motina Teresė - didvyriška moteris

Baigdama devintą dešimtį metų, ji pasitraukė iš vienuolijos vadovės pareigų, žvelgdama į milžinišką dvasinį palikimą labdaros srityje, kuriam vadovaus jaunesnės pajėgos

**AURELIJA M.
BALASAITIENĖ**

Po trijų širdies operacijų penkerių metų laikotarpyje iš ligoninės išleista 1996 m. gruodžio 19 d. 86 metų šio šimtmečio krikščioniškų ir artimo meilės idealų įgyvendintoja. 1979 m. Nobelio laureatė Motina Teresė nusprendė pasitraukti iš vadovės pareigų ir milžinišką Labdaros seserų vienuolijos darbą perleisti kitai vienuolei. Tai bus padaryta, įvykus vienuolijos balsavimui.

Ne vien savo labdaros darbais visame pasaulyje pagarsėjo Motina Teresė, ji yra labai vertinama ir kaip didelių administracinių bei organizacinių sugebėjimų asmenybė. Prieš 50 metų beveik iš nieko ji įsteigė labdaros organizaciją, paplitusią po beveik šimtą kraštų visuose penkiuose žemynuose.

Šiuo metu vienuolija turi arti 4000 narių, 755 prieglaudas,

MOTINA TERESĖ

● Būk giliai religingas, tada sutiksi su senėjimu, nepavydėsi jaunystės jaunuoliams, negyvensi tikrai praeitimi, nebūsi egoistas, nebūsi vienišas, nes Dievas visada su tavimi, pakęsi visus skausmus, įveiksi baimę bei rūpesčius ir laimingai iš šio gyvenimo "dykumos" pereisi į "pažadėjąją žemę", kur gyvensi Švenčiausios Trejybės džiaugsmingėje, mylinčioje draugystėje.

A. DEEKIN

1369 klinikas, aptarnauja per 120.000 pagalbos reikalingų žmonių. Klinikos, našlaičių ir invalidų prieglaudos bei kitos labdaros institucijos reikalauja milžiniškų finansinių išteklių, kuriuos toji nuostabi vienuolė sugebėjo surinkti net iš didžiųjų pasaulio galiūnų, kiekvienam padėkodama asmenišką laišku. Yra laikoma didele garbe su ja nusifotografuoti. Tokios nuotraukos puošia didžiųjų valstybių vadovų ir kitų įtakingų asmenų kabinetų sienas, o jos padėkos laišukai saugojami archyvuose. Nepaprastą jos įtaką ir populiarumą rodo ir tas faktas, kad, kai ji lankėsi Etiopijoje tragiškojo bado metu, telefonu paskambino Amerikos prezidentui Reaganui ir paprašė greitos pagalbos, kuri buvo nedelsiant suteikta.

Rinkiminę kolegiją sudaro vienuolijos tarybos nariai ir narės bei 44 regionų vadovės, o balsavimo eiga laikoma griežtoje paslapyje. Jau sklinda žinios apie galimas kandidates, kurios privalės perimti Motinos Teresės darbo našta, kuri nebus lengva. Vienas jėzuitas 1950-1960 m. laikotarpyje padėjęs Motinai Teresei įgyvendinti vieną projektą, pareiškė: "Neturėsime antros Motinos Teresės, nes ji yra dvidešimtojo šimtmečio šventoji".

Yra numatomos kelios kandidatės. Viena jų – Kalkutose gimusi ir Anglijoje išsimokslinusi sesuo Juzefa Michaelė, du kartu išrinkta į vienuolijos aukščiausią tarybą. Ji yra žinoma kaip Motinos Teresės dešinioji ranka ir jos garsių laiškų bei prakalbų autorė. Sesuo Frederika, gimusi Maltoje, anglų kilmės vienuolė. Ją Motina Teresė pavilijo iš kitos vienuolijos. Ji nuo 1960 m. vadovauja kasdieniniams labdaros darbams, bet jos kietas būdas atstumia kai

Vilniaus AUŠROS VARTAI

Nuotr. J. Polio

kurias vienuoles. Amžiumi kiek jaunesnė 60 metų sesuo Priscilė 16 metų darbavosi Niujorke ir atstovavo Motinai Teresei jos negalavimų metu. Ji taip pat rūpinasi vienuolijos ateitimi. Svarbu pabrėžti ir tai kad 1996 m. buvo atidaryta nauja misija komunistinėje Kinijoje, o misijų veikla jau apima benamus ir AIDS ligonius.

Labdaros seserų vienuolija neturi skolų, bet jos finansinė padėtis priklauso nuo Motinos Teresės asmenybės populiarumo ir sugebėjimo telkti lėšas. 1994 m. Anglijos BBC televizija rodė programą, kurioje buvo aštriai kritikuojama Motina Teresė, gavusi stambias sumas iš buvusio Haiti diktatoriaus Jean Claude Duvalier ir Amerikoje už spekuliaciją nuteisto Charles Keating.

Siekdama atgaivinti dvasinę

misijų pusę, mažai žinoma, bet labai gerbiama Indijos karininko dukra, viena iš nedaugelio vienuolių su universiteto diplomu Nirmala globoja mąstymo bei kontempliacijos būrį, sutelkusi 20 vienuolių, kurios visą laiką pašvenčia meditacijai ir studijoms.

Motinos Teresės pėdomis bus nepaprastai sunku sekti, nes tai reta asmenybė, kurioje susitelkė ir aukštų idealų siekimas, ir materialinio pasaulio reikavimu supratimas. Savaimė suprantama, kad ne bet kokia labdara pasiekia savo tikslą. Motina Teresė skleidė artimo meilę ir teikė pagalbą konkrečiai forma, sugebėjusi jungti krikščioniškus idealus su mus supančio pasaulio reikalavimais. Te Dievas padeda tai, kuriai bus lemta sekti Motinos Teresės pėdomis.

Beglobiai vaikai Lietuvoje

Italijos savaitraštis apie pagalbą beglobiams vaikams per "Vaiko tėviškės namus" ir kitas organizacijas

Italijos katalikų savaitraštis "Krikščioniškoji šeima" – "Famiglia Cristiana" antrame šių metų numeryje išspausdino platų pranešimą apie pastangas Lietuvoje gelbėti tūkstančius našlaičių, benamių ir gatvės gyvenančių vaikų. "Marijampolės vaikai" – taip pauciųjų leidžiamas savaitraštis pavadino reportažą apie "Vaiko tėviškės namus", priglaudusius kelias dešimtis našlaičių, ir apie kitas pastangas Lietuvos našlaičiams bei kitiems likimo nuskriaustiems vaikams sudaryti normalias gyvenimo sąlygas. Reportažo pradžioje išspausdinta didelė nuotrauka, kurioje matyti prie naujųjų gyvenamųjų pastatų susibūrę vaikai su "Vaiko tėviškės namų" steigėju ir vadovu mons. dr. Vytautu Kazlausku. Su juo žurnalo korespondentas kalbėjosi apie našlaičių būklę Lietuvoje ir apie tai, kaip kunigui kilo mintis imtis našlaičių globos.

Buvęs ilgametis Vatikano radijo lietuvių tarnybos vedėjas mons. Vytautas Kazlauskas pasakojo, kad Lietuvai atsikūrus išryškėjo pragaištingi komunistinės santvarkos padariniai šeimoms. Nors oficialios statistikos nėra, apskaičiuojama, kad Lietuvoje našlaičių yra apie 30.000. Jie tampa beglobiais pirmiausia dėl šeimų pairimo ir ne mažiau dėl alkoholizmo. Reikėjo imtis konkrečių darbų, kol dar ne vėlu, o be to juk kunigams pensijinio poilsio nėra, aiškino "Vaiko tėviškės namų" direktorius.

Daugiau kaip vieno milijono tiražo katalikų savaitraštis "Famiglia Cristiana", turintis penkis su puse milijono skaitytojų, informuoja, kad kunigo V. Kazlausko projektas susilaukė reikšmingos paramos Italijoje. Daugelis "Vaiko tėviškės namų" gyvenamųjų būstų Marijampolės Avikilų kaime buvo pastatyti finansuojant italų paroduotųjų bendrovei "Nico", 1996 metais surinkusiai ir projektui paskyrusiai daugiau kaip milijoną dolerių, o vaikų našlai-

čių išlaikymu ėmė rūpintis šiaurės Italijos Brescia arkivyskupijos "Caritas".

"Vaiko tėviškės namų" organizacijoje daugiausia atsakomybės tenka naujosios našlaičių motinoms ir joms šiame darbe padedančioms tetoms. Jos vadovauja šeimoms, kurias sudaro maždaug po 10 vaikų. Jie kasdien eina į mokyklą, namie mokosi, bendrauja, drauge žaidžia ir meldžiasi, vyresnieji padeda prie darbų laukuose. Žodžiu, našlaičiams yra sudaromos normalios šeimos gyvenimas. Todėl labai svarbu naujoms našlaičių šeimoms surasti motinos pašaukimui pasirengusias ir tinkamas moteris, sakė italų katalikų savaitraščio organizacijos steigėjas mons. Vytautas Kazlauskas.

Apie Lietuvos Katalikų Bendrijos rūpestį gatvėse gyvenančiais ir kitais skriaudžiamais vaikais katalikų žurnalui papasakojo Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis. Jis sakė, kad visuomenė apskritai nekreipia dėmesio į apleistų vaikų socialinę skriaudą. Tačiau problema visiemis akivaizdi. Visi mato gatvėse vaikus, likimo arba tėvų

priverstus elgetauti. Viso to priežastis yra šeimos krizė, kurią apsunkina ekonominės permainos, bet taip pat ir plačiai paplitęs alkoholizmas. Prieš trejus metus iš šimto santuokų 60 iširo. Šiuo metu Lietuvoje daugiau žmonių miršta nei gimsta.

Arkivyskupas Bačkis pasakojo taip pat apie kitas pastangas siekiančias Lietuvoje sukurti šeimą tiems, kurie jos neteko arba niekada neturėjo. Be minėtų mons. V. Kazlausko iniciatyvos veikia Elenos Kubilienės vadovaujama organizacija "SOS vaikai", įsteigusi našlaičių šeimos namus. Kauno "Caritas" su italų Brescia miesto "Caritas" pradėjo "mokyklos projektą", kuriuo stengiasi iš gatvės surinkti vaikus ir sugrąžinti į mokyklą, padėti lėšomis šeimoms arba net patiems vaikams. Vilniaus arkivyskupija su Kristaus Karaliaus vienuolijos vienuolėmis įsteigė "Versmės" mokyklą, vienintelę tokią visoje Lietuvoje, kurioje priimami fiziškai ar dvasiškai sužaloti vaikai, kuriems šiaip nėra jokių galimybių mokytis valstybinėse ar privačiose mokyklose.

Vat. radijas

Atamanas gen. mjr. T. I. DOMANOV. Čia 1944 m. su kazokų Karo mokyklos kariūnais "Villa Santina", šiaurinėje Italijoje. Pakartas Maskvoje 1946 metais

Sovietams išduotieji kazokai

Karininkai gabenami Maskvon

LEONAS BALTUŠIS

ZIS automobilis ir sunkvežimis su trimis Krasnovų kartomis pilnu greičiu skubėjo į rytus. Kaip lt. N. N. Krasnov'as savo atsiminimuose rašo, visi jie jautėsi labai prislėgti ir apatiški.

"Štai ir Baden bei Wien!" – garsiai suriko SMERS majoras, pridurdamas, kad čia jų kontržvalgybos centras. Sustoję prie labai gražios vilos, ir visi buvo nuvesti į didelį laukiamąjį su puikiomis kėdėmis, o ant stalo pridėta kelių rūšių anglišių cigarečių. Labai atsiprašino, kad vakarienė bus kiek vėliau, nes turi sekti nuolatinę procedūrą: bus trumpas apklausinėjimas ir sveikatos patikrinimas.

Iš cėlės pradėjo šaukti pirmam apklausinėjimui. Pirmas SMERS tardytojas karininkas buvo žydas. Tikrino kareiviai. Atėmė viską: užrašus, žiedus, visa, kas dar ką turėjo. Po šios kratos nuvedė pas gydytoją.

Lt. N. N. Krasnov'as nusirengė, bet ant kaklo liko jo senutės jam dovanotas sidabrinis Išganytojo medalikėlis. Tai pastebėjęs tardytojas nusišypsojo ir paklausė:

– Na tai ką gi, Krasnovai, nejaugi dar tikite į Dievą? Juk, tai labai juokinga, Krasnovai!

– Tikėjimas niekuomet negali būti juokingas. Aš tikiu į Dievą, o jūs į materiją....

– Taip, bet yra skirtumas! Materija egzistuoja. Jūs juk negalite paneigti materijos egzistavimo. O Dievas? Kas jį matė, Krasnovai! Kaip jūs įrodysite jo egzistenciją? Popų pasakėlėmis? Mes, komunistai, jau daug metų tvarkomės be Dievo. Kas laimėjo šį karą: mes, ateistai, ar jūs su savo Dievu? Kodėl jūs Dievas jūsų neapsaugojo nuo susitikimo su manimi ir SMERS organizacija?

– Tai yra kaip tik tai, kas sustiprina mūsų tikėjimą. Jūs jo nesunaikinsit, nes esate visiškai bejėgiai!

– Kam mums jį naikinti. Jūs keistas žmogus. Nesirūpinkit, jis

pats numirs. Mes irgi turime cerkves, savo popus, kurie praėjo mūsų mokyklą ir jie yra... mūsų popai.

Lt. N. N. Krasnov'ui užprotestavus, kad tas visas pasikalbėjimas nerimtas ir nelogiškas, atsakymas buvo labai paprastas:

– Negadinkite sau nervų ir savo vardo. Šiandieninis apklausinėjimas jums yra visa aplankyti savo mylimą kraštą, kurį jūs taip mylėjote ir dėl kurio jaudinotės.

Vakarienė vėl buvo labai gera. Atrodė, lyg koks pasaulinio masto "šefas" būtų ją paruošęs. Senelis Krasnov'as padarė pastabą: "Mus maitina taip, kaip kad geras ūkininkas maitindavo savo kiaules prieš šventes. "Tą naktį vėl visi buvo tardomi. Senelį Krasnov'ą klausinėjo daugiausia apie jo parašytas knygas, jų tiražą, ar herojai buvo tikri ir panašiai.

Pusryčiai buvo kalėjimo kameroje. Po to visi Krasnovai buvo nuvesti į antrą aukštą, kur jie buvo keliolika kartų nufotografuoti. Antrą valandą po pietų iš kameros išvedė gen. mjr. S. N. Krasnov'ą. Iš kitų kamertų pasėmė generolus Sultan Girei, Domanov'ą, Vasiljev'ą ir Golovko. Jie turėjo būti pirmuoju lėktuvu nuskraidinti į Maskvą.

Tuo pačiu lėktuvu į Maskvą keliavo dar ir labai ypatingas keleivis: vokiškasis "Muravjovas" maršalas Ferdinand Schorner. Jis buvo didžiausias Hitlerio pataikūnas, pakeltas į maršalus tik 1945 m. kovo mėnesį. Mūšio dėl Berlyno metu jo įsakymu buvo pakarta daugiausia vokiečių karininkų ir kareivių. Kelionės metu apie šį "koriką" buvo labai šokinėjama su visokiais patarnavimais. Kaip ten bebūtų, jis buvo sugautas amerikiečių Austrijoje, o gegužės 22 d. išduotas sovietams.

Čia, Badene, gen. lt. Helmut von Panwitz buvo atskirtas

(Nukelta į 8-tą psl.)

OAKVILLEJE

NUOSTABIAI ŽEMOS KAINOS

PUIKIAUSI

40 pėdų sklypai!

VISAI NAUJI IŠPLANAVIMAI

\$187990
NUO

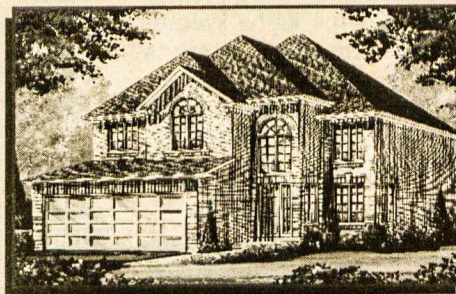
ATSISKAITYMO DATOS ('closing dates')

'97 VASARĄ, 8 NAUJI PATRAUKLŲS
IŠPLANAVIMAI IKI 2681 KV. PĖDŲ!

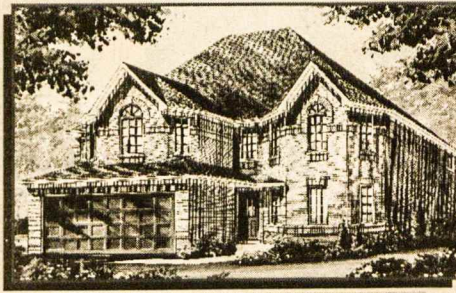
Eden Oak
H O M E S

Tik EDEN OAK namas patenkins Jūsų norus!

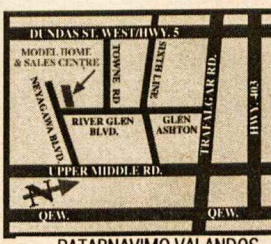
IŠKILMINGAS ATIDARYMAS ŠI SAVAITGALĮ

"The Winston III" nuo \$231,990

"The Victoria" nuo \$219,990

PATARNAVIMO VALANDOS
Nuo pirmadienio iki ketvirtadienio 10 v.p. - 8 v.v.
Sėdima, sekmda, ir šventėmis 11 v.v. - 6 v.v.
PENKTADIENIŠS susitarus telefonu:
905 257-4034

Tarptautinės esperantininkų sąjungos suvažiavime Čekijoje buvo atnašautos Mišios esperanto kalba. Vysk. KAREL OTČENÁŠEK kalbasi su Lietuvos katalikų esperantininkų sąjungos vadovu V. VIRŠILA (kairiajame sone)

Esperanto kalba religiniame gyvenime

Tarptautinė kalba, sukurta dr. Zamenhofo, gyvenusio ir Lietuvoje, jau gana plačiai vartojama visame pasaulyje, rengianti tarptautinius kongresus, jau vartojama ir religiniame gyvenime. Net keli popiežiai sveikino esperantininkus šia kalba

DOC. LAURYNAS SKŪPAS, Vilnius

Šiais metais viso pasaulio esperantininkai švęs tarptautinės kalbos sukūrimo 110-sias metines. Esperanto pasaulio visuomenėje atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį – padeda suartinti tautas ir kultūras, tiesia tautų bendradarbiavimo tiltus.

Tarptautinė dr. L. Zamenhofo sukurta kalba plačiai vartojama ir tikinčiųjų, ypač katalikų. Pats kalbos autorius meistriškai išvertė Šv. Raštą. Dabar daug leidžiama religinio pobūdžio knygų, laikraščių ir žurnalų.

Pasaolinių esperanto kongresų metu ekumeninės Mišios aukojamos esperantiškai, Šv. Sostas 1989 m. pripažino liturgiją šia kalba. Popiežius Jonas Paulius II švenčių proga tikinčiuosius sveikina ir esperantiškai. Vatikano radijas du kartus per savaitę transliuoja laidas šia tarptautine kalba.

Kai gimė esperanto (1887 m.), popiežiumi buvo Leonas XIII, o sekantis popiežius Pijus X 1906 m. birželio 2 d. jau oficialiai priėmė esperantininkų delegaciją, kuri šventajam Tėvui įteikė metinį žurnalo „Espero Katolika“ (Katalikų viltis) komplektą. Pirmojo numerio viršelyje buvo išspausdinta lietuvių poeto kunigo A. Dambausko (Jakšto) esperantiškai sukurta poema, skirta Pijui X-jam. Popiežius garsiai perskaitė poemą ir pasidžiaugė viską supratęs.

Netrukus po to, „Espero Katolika“ redakcija gavo popiežiaus palaiminimą, kuris 1906 m. buvo perskaitytas II pasaulinio esperantininkų kongreso dalyviams Ženevoje.

Katalikų veikloje

Katalikų Bendrija atidžiai stebėjo esperantininkų-katalikų veiklą. 1910 m. buvo įsteigta Tarptautinė katalikų esperantininkų sąjunga (Internacia Katolika Esperantista Unnigo – IKUE). Žurnalas „Espero Katolika“ tapo jos spaudos organu, kuris iki šiol aprašinėja gyvenimo įvykių, skelbia Evangelijos tiesas.

IKUE tikslas – per esperanto kalbą vykdyti Jėzaus Kristaus įsakymą: „Eikite per pasaulį ir skelbkite Evangeliją kiekvienai

būtybei“. IKUE stengiasi vienyti katalikus, siekia žmonių tarpusavio supratimo, brolybės ir taikos, kol „visi būtų viena“.

IKUE veikloje dalyvauja esperantininkai vyskupai, kunigai ir pasauliečiai. Pirmasis IKUE kongresas įvyko 1910 m. Romoje. Kongreso dalyviai Šv. Petro aikštėje esperantiškai giedojo „Te Deum laudamus“. 1975 m. rugpjūčio 13 d. IKUE kongresas, jau 36-sis, vėl vyko Romoje. Popiežius Paulius VI sveikino jo dalyvius esperantiškai: „Sveikinu Tarptautinio esperantininkų katalikų kongreso dalyvius. Pažvelkite į juos. Jų vėliava yra žalia. Tai vilties simbolis. Jie gi yra esperantininkai, t.y. turintys viltį. ... Nuoširdžiai trokštu, kad su Dievo pagalba jūs skelbtumėte brolybės, savitarpio supratimo idėjas įvairiose tautose. Teikiu jums apaštalinį palaiminimą, linkėdamas Viešpaties gėrybių“.

Praėjus 16 metų, 1991 m. rugpjūčio 14 d., popiežius Jonas-Paulius II pirmą kartą esperantiškai prabilo į pasaulio jaunimą, susirinkusį Cėnastakovoje (Czechoslovakia), visiems linkėdamas Dievo Motinos Marijos pagalbos ir visokeriopos globos.

Vėl grįžkime prie IKUE veiklos. 1996 m. esperantininkai katalikai buvo susirinkę Čekijoje, o šiais metais 50-sis IKUE kongresas įvyko rugpjūčio pabaigoje Romoje ir Rimini. Programoje numatyta audiencija pas popiežių, seminarai, paskaitos, daug ekskursijų, kasdieninės Mišios ir pan.

Tautinės sekcijos

Atskirose valstybėse veikia tautinės IKUE sekcijos. Aktyviausios yra Lenkijos, Čekijos, Ukrainos, Brazilijos, Vengrijos, Italijos sekcijos, leidžiančios savo laikraščius ar biuletenius. Štai lietuvių salezietis kun. P. Urbaitis beveik iki pat savo mirties (1993) buvo esperantiško laikraščio „Brazilia katoliko“ (Brazilijos katalikas) redaktorius.

Lietuvoje IKUE Sekcija įsteigė tik 1994 m. gegužės mėnesį, nors kai kurie esperantininkai net ir sunkiais sovietų laikais pusiau nelegaliai dalyvavo IKUE veikloje. Minėtini

Nusikaltimai Amerikoje ir Lietuvoje

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Amerikoje gyvenantys lietuviai yra gerai susipažinę su šio krašto gyventojų nusikaltimais ir bausmėmis. Laikraščiuose pilna aprašymų apie jų rūšis, vietas ir bausmes. Televizijos ir radijo stotys daugiau kaip 50% savo laiko skiria pranešimams apie nusikaltimus.

Ypatingai sunkūs nusikaltimai Amerikoje yra baudžiami mirties bausme, tačiau kol toji bausmė įvykdoma, kartais praėina ir dešimtmečiai. Lengvomis bausmėmis nubaustų pilni kalėjimai. Tokie nusikaltėliai būdami laisvėje kiekvieną dieną gyventojų tarpe kelia neramus. Gyventojai kaltina valsty-

bės pareigūnus, kurie teisinasi, esą jie vykdo teismų paskirtas bausmes. Kaip pavyzdį galima nurodyti Los Angeles miesto nusikaltėlių bylas. Šio miesto kalėjimai perpildyti nusikaltėliais, atliekančiais bausmes. Tačiau šimtai tūkstančių paleidžiami laisvėn neatlikus visos bausmės. Paprastai 25% nubaustųjų paleidžiami prieš laiką. Blogiausia yra tai, kad daugelis tokių paleistųjų, galbūt tūkstančiai, tuoj pat vėl daro nusikaltimus.

Neseniai perėjūnas Holywode su peiliu užpuolė dvi moteris, bet po kelių dienų buvo paleistas į laisvę. Praslinkus keliom savaitėm jis sumušė savo sužadėtinę ir, policijos nesuimtas, išvyko į kitus Amerikos miestus. Dėl jo keturi nekalti žmonės prarado savo gyvybes.

Teismo nubaustas lytinis vaikų nusikaltėlis, paleistas iš kalėjimo už pusę milijono dolerių užstatą, už kurį jis nesumokėjo nė cento, slapstosi ir neatvyksta į teismą jam iškeltoje byloje. Po vienerių metų ieškojimo policija pagaliau jį sulaukė ir uždarė į kalėjimą, tikta klausimas, ar ilgai.

Vienas JAV pilietis sumušė savo nėščią žmoną. Už šį nusikaltimą teismas jį nubaudė 30 dienų kalėjimu, bet buvo išleistas laisvėn po kelių dienų. Atgavęs laisvę, jis nuvyko pas savo nėščią, vos šešiolikos metų, žmoną ir ją nušovė. Gatvėse nusikaltėlių gausio šaudymo nekaltus žmones. Tas pat vyksta greitkelioose, mokyklose, autobusuose

ir namuose. Naktį yra pavojinga išeiti iš namų į gatvę. Būsi arba apiplėštas, arba nužudytas.

Skaitant Lietuvos spaudą, tenka pastebėti, kad ir ten vyksta panašūs ar kitokie nusikaltimai. Lietuvos prezidento A. Brazausko pateiktas įstatymo projektas panaikinti mirties bausmę už nusikaltimus yra perankstyvas. Panaikinus mirties bausmę, nusikaltimų skaičius Lietuvoje dar padidėtų. Išvedus paralelę tarp Lietuvos gyventojų ir jų nusikaltimų skaičiaus ir palyginus su Amerikos teritorija bei jos gyventojų skaičiumi, nematyti didelio skirtumo.

Neseniai Lietuvos įstatymų bausmių kodeksas už nusikaltimus ir negaliu tvirtinti, Lietuvos ar Amerikos įstatymai yra griežtesni. Kaip ten bebūtų, mirties bausmę reikia panaudoti nekaltų vaikų žudikams, nepaisant kuriame krašte jie begyventų.

Daugelis Amerikoje senosios kartos lietuvių dar ir dabar pasako: o Lietuvoje taip nėra ir nebuvo, ten nėra tiek daug nusikaltimų kaip Amerikoje. Šiems žmonėms patartina skaityti Lietuvos ir Amerikos laikraščius ir įsitikinti, dabar viskas yra pasikeitę. Per 50 metų Lietuvoje išaugo dvi naujos kartos, kurių tarpe yra gerų ir blogų žmonių. Tas buvo ir anais „gerais“ laikais. Todėl nėra pagrindo smerkti visas jaunų lietuvių kartas, nes nusikaltėlių tarpe yra jaunų ir senų žmonių.

Vasario 16-tosios minėjimas 1947 m. įvyko Muensterhofo katedroje ir salėje. Kaip prisimena T. Šajukaitė-Renkauskienė, a.a. kun. Krivickas (pirmas iš kairės) pravedė maldas už karę žuvusius, programoje buvo tautiniai šokiai ir eilėraščių deklamacija

Džiugi šventė „Sau ir visiems“

Viena pagrindinių Negalės informacijos ir patarimų biuro veiklos sričių – keisti Lietuvos visuomenės požiūrį į žmones su negale. Siekiami kuo greičiau įgyvendinti šį tikslą, biuro darbuotojai kasmet organizuoja renginius negalės paliečiamais vaikams bei jų bendraamžiams. Tai įvairaus pobūdžio šventės – „Šeimos šventė“, skirta Tarptautinei vaikų gynyimo dienai, Kalėdų šventės, kermosios ir t.t. Manome, kad šios šventės yra reikalingos, nes jų metu draugų suocina ir bendrauja tiek negalėję, tiek jų bendraamžiai. Tokie renginiai suburia šeimą, ir jiems suteikiama galimybė trumpam atitraukti nuo gyvenimo kasdienybės.

1996 m. gruodžio 14 d. Vilniaus Akademiniame dramos teatre vyko Kalėdų šventė „Sau ir visiems“, kurioje dalyvavo apie 600 žmonių. Šventę rengė Negalės informacijos ir patarimų biuras, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Vilniaus skyrius bei sąjūdis „Už integraciją“. Tai vienas iš daugelio renginių, vykusių Lietuvoje 1996 įsimintinai Invalidų metais. Palydėdami senuosius metus, į šventinį renginį pakvietėme Vilniaus miesto mažuosius – tiek vaikus su negale, tiek jų bendraamžius. Tai jau trečia tokio pobūdžio Kalėdų šventė, ir organizatoriai iki šiol nepamiršta vaikų jungusios pakilios šventinės nuotaikos. Kaip ir anksčiau, šios šventės metu vaikai vėl turėjo puikią galimybę tarpusavyje pasibendrauti, pasidalinti džiaugsmu, susitikti su Kalėdų seneliu ir patys nepakartojamą Kalėdų virpulį.

Vaikai linksminosi, drauge atlikdami užduotis – jie piešė, kartu su „Credo“ mokyklos nariais grojo, dainavo bei šoko. Pakili ir šventinė renginio nuotaika būtų buvusi neįmanoma be nuotaikingos ir linksmos Lietuvos vaikų ir jaunimo centro specialiojo ugdymo skyriaus jaunuolių su intelekto sutrikimais kaimo kapele „Pliauskutis“ muzikos. Esame dėkingi kapelos vadovams Valerijai ir Romui Bruzgam, išugdžiu-

siems tokį puikų kolektyvą.

Šventės metu savo programą rodė įvairios negalės srityje dirbančios visuomeninės organizacijos. Dalyvius džiugino Vilijampolės vaikų pensionato „Linksmuolių teatras“. Jie su dideliu susidomėjimu stebėjo Vilniaus miesto ugdymo centro „Šviesa“ teatrines miniatūras „Linksmos miestelio istorijos“. Vaikus sveikino Jotainių pensionato artistai. Pertraukėlių metu vyko Vilniaus 64 specialaus darželio, Vilniaus Medeinos pradžios mokyklos bei Vilniaus miesto ugdymo centro „Viltis“ paruošti įvairūs žaidimai, buvo rengiamos loterijos.

Šventės kulminacinis momentas – Kalėdų senelio, nešino dovanų maišu, pasirodymas. Išvydę šį reginį, vaikai lyg iš naujo atgijo. Kalėdų seneliui reikėjo nemažai fizinių pastangų ir kantrybės apkabinti kiekvieną vaiką, išklausyti jo norų bei vos ne su kiekvienu nusifotografuoti.

Šventėje apsilankiusios Socialinės apsaugos ir darbo ministerė I. Degutienė bei premjero žmona I. Vagnorienė itin palankiai atsiliepė apie renginį. Jų manymu, tokios šventės – paveiki priemonė jungti vaikus su negale ir visuomenę per kultūrą.

1997 m. biuras numato surengti du tokio pobūdžio renginius: pavasarį – šeimos gegužinę ir gruodžio mėn. – tradicinę kalėdinę šventę. Kreipiamės į išėjusius iš Lietuvos, prašydami paremti būsimus renginius. Juk tik suteikdami džiaugsmo akimirkas vaikui, dovanodami jam dar taip retą mūsųose šypsena, gerumą bei viltį, galime tikėtis, kad Lietuvoje augs nauja karta, nepažįstanti žiaurumo, nepakantumo bei žmonių skirtumo į atskiras kategorijas. Suteikę laimės ir pradijūginę kitus, ir patys tapsime geresni. Tai vienintelis kelias į normalų gyvenimą.

Negalės informacijos ir patarimų biuras, A/D 1095, 2001 Vilnius, Lithuania. Atsiskaitymoji valutinė sąskaita: Nr. 6707 14014, kodas 260101730, Bankas Hermis, Jogailos 9/1, Vilnius.

SANDRA KYBARTAITĖ, augusi ir architektūros studijas baigusi Toronte, įsteigė architektūros bendrovę „Helland & Kybartas“. Sandra dėstė Ontario meno kolegijoje, dirbo filmų projektavimo bei „Broadway“ veikalų paruošime. 1994 m. ji laimėjo apdovanojimą „Atlantic Film Festival Award“ už savo darbą filme „Zero Patience“, 1996 m. laimėjo vieną „Genie Award“ už filmą „Lilies“ (Achievement in Art Direction-Production Design kategorijoje) ir dar vieną „Genie“ už geriausią trumpą filmą „The Home for Blind Women“.

FILMU PASAULYJE

“Iš pragaro į pragarą”

ALGIRDAS GUSTAITIS

Žydų reikalais besirūpinantis Simon Wiesenthal centro muziejus, įsitvirtinęs raudono marmoro ir plieno pilyje vakarinėje Los Angeles dalyje, Dale C. Olson & Associates, Inc. Public Relations laišku pakvietė užsienio filmų spaudos atstovus pasižūrėti Vokietijos vardu pagaminto filmo „Iš pragaro į pragarą“, angliškai „From Hell to Hell“.

Įeinama po stropios kiekvieno kontrolės, peršvietimu, gerai įrengta kino salė.

Kalba filmo autorius, ilgai pasakoją kaip ruošėsi, gamino. Mums rodo kaip filminį Vokietijos gaminių, o Filmų akademijai rodyti kaip filminį Gudijos gaminių. Kalba, aiškina Wiesenthal įstaigos vardu rabinas, dėkoja atvykusiems, kviečia patogiausiai atsėdus stebėti dokumentinį filmą.

Graži, saulėta 1939 metų rugsėjo mėnesio 1 diena. Lenkijoje, Kielcų mieste, vestuvės: viena pora lenkai katalikai Anna ir Andrzej, antra – žydai Hendrik ir Helena. Tos šeimos bičiuliaujasi, ir visi apylinkės lenkai gyvena draugiškai su žydais.

Pasigirsta keistas garsas – lyg kas žirstų ar dejuotų. Iš aukštybių leidžiasi kaukiantys lėktuvai, staugiančios bombos praskrieja aplinkui: Vokietija pradėjo Antrąjį pasaulinį karą, puola Lenkiją.

Netrukus užsena Vokietijos kariuomenė ir paskelbia: kiekvienas pastebėtas po 10 v. vakaro gatvėje šaunamas be perspėjimo; dienos metu trys ar daugiau asmenų draugėje laikomi sukilėliais ir šaunami be perspėjimo; visi žydai tuojau privalo registruotis nurodytose vietose.

Naktį mieste tuščia. Nėščia moteris, būtinai reikalinga vaisiui, nubėga pas vaistininką. Tas už vaistus nori moterį išprievartauti. Kyla grumtynės. Vaistininkas miršta, ji su vaistais parbėga namo.

Vokiečiai žydu su vaikais, kūdikiais, suvaro krūvon. Žydė Helena jau turi jaunutę dukrelę Felą. Gelbėdama ją nuo galimos mirties, perduoda ją lenkai Annai, prašo auginti iki sugrįš.

Lietuvos Nepriklausomybės šventę 1947 m. minėjo lietuviai pabėgę nuo raudonosios okupacijos į Strasburgą. Eisenoje dalyvavo (iš k.) T. ŠAJUKAITĖ-RENKAUSKIENĖ (dabar gyvenanti Toronte), dr. J. PRAGULICKAS ir Br. MALAIŠKIENĖ

Vaikų su negalia kalėdinėje šventėje Vilniuje visi laukia Kalėdų senelio dovanų

Ten saugomi kultūriniai turtai

Amerikos lietuvių kultūros muziejus-archyvas ALKA Putname, įsteigtas prelado PRANCIŠKAUS JURO, dabar globojamas Lietuvių katalikų akademijos

Kun. K. J. AMBRASAS, SJ

Kadaise, dar caro laikais, lietuviai jaunuoliai, išbėgę iš gimtojo krašto, kad nepakliūtų į anuometinės kariuomenės – rekrūtų gretas, pasiekė Ameriką. Šen ten jis pardavinėjo knygas ir pats nesyk rašė į vieną ar kitą lietuvišką leidinį. Pagaliau, nusprendęs pasišvesti Dievo tarnybai, tapo kunigu – 1922 m. baigęs seminariją, gavo šventimus.

Po kelerių metų šis kunigas Pr. Juras ėmė rankioti lietuviškus laikraščius, knygas, o kiek vėliau netgi kitomis kalbomis išleistus spaudinius, rašiusius apie Lietuvą ir lietuvius, straipsnius, susijusius su kultūra, menu, nepriklausomybe ir kitomis temomis.

Berankiodamas spaudą, kartas nuo karto susidurdamas su veiklesniais užjūrio lietuviškosios veiklos darbininkais, buvo paskatintas domėtis ir įvairiais lietuviškaisiais audiniais, paveiksiais, papuošalais, namų ir ūkio rakandais, padargais, ypač miniatiūriniais, kad daug vietos neužimtų. Iš surinktųjų lietuviščių, etninių ir folklorinių, kultūrinių ir meninių vertybių būdavo surengiamos parodėlės, kurias aplankydavo, pamatydavo ne vien lietuviai, bet ir kiltataučiai.

Kai lietuviškiems spaudos ir kultūros rinkiniams jau buvo per ankšta "Darbininko" laikraščio patalpose Bostone, 1951 m. šie turtai buvo perkelti į Brocktoną prie Nukryžiuotojo Jėzaus lietuvių seselių vienuolyno. Pagaliau 1963 m. prelatas Pr. Juras tuos rinkinius perkėlė į savo rūpėsių pastatytą vienaaukštę patalpą greta Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos seselių vienuolyno Putname.

Nauji glėbiai

1972 m., susilpnėjęs prel. Pr. Juro sveikatai, pastatas ir rinkiniai buvo perduoti Lietuvių katalikų mokslo akademijai, kuri iš vietinės Connecticut valstijos išsiriūpino leidimą, kad nereikėtų mokėti mokesčių. Kad būtų galima surinkti lėšų pa-

stato išlaikymui, padidinimui ir deramai būtų galima saugoti visą surinktą istorinį ir kultūrinį turtą, Akademija sudarė iš įvairių kultūros ir visuomenės veikėjų apie 50 žmonių komitetą, kurio pirmininku buvo išrinktas J. Kapočius, direktoriato vadovu dr. A. Stankaitis, o visas lėšas ir išlaidas ėmė tvarkyti išdininkas J. Vembrė.

ALKOS rėmėjų suaukotoais pinigais 1978 m. pradėtas statyti vienaukštis su rūsiu priestatas. Prižiūrint vietinio rangovo R. Parent atliekamus darbus dr. A. Matukui, pagal archit. F. Dziki projektą ir juos 1981 m. baigus, pusantro karto buvo padidintas darbo ir saugyklos plotas – senasis pastatas sujungtas su naujuoju. Netrukus buvo įrengtas saugyklos vidus, supirktos reikalingos lentynos, kainavusios apie \$15.000. Prasidėjo visų rinkinių tvarkymas.

Kadangi naujojo pastato cementinių blokų sienos buvo pralaidžios drėgmei, jas iš lauko reikėjo aptinkuoti. Prel. Vyt. Balčiūnui paaudėjus nemažai pinigų, sutarkyta ALKOS aplinka, dr. C. Masačio pasiūlymu sudėliotos akmenų figūros. Kad vanduo neužliūtų rūsiu, 1987 m. vasarą buvo įrengti lietaus vandeninių nutekėti vamzdžiai – liettakiai. Už ALKOS pastato buvęs lietuviškas kryžius perkeltas į priekį prie pagrindinių durų.

Kad būtų lengviau ir patogiau naudotis archyvų medžiaga, 1987 m. imta kataloguoti knygos, kurias ėmėsi tvarkyti bibliotekinė Beatričė Vasaris-Kerbelienė. Vėliau, apie 1995 m., šį darbą tęsė iš Lietuvos atvažiavusi taktininkė ir kiti priešokiais atspėjamiu laiku atskubę talkon pagalbininkai. Kataloguoti itin padeda įsigytas IBM kompiuteris, kurį prižiūri dr. C. Masaitis.

Vertingi rinkiniai

ALKOS patalpose saugomos nuo senų laikų Lietuvoje išleidižiamos kai kurios knygos ir periodinė spauda. Čia galima pamatyti 1657 m. išleistą "Lietuvišką bibliją", 1816 m. "Nau-

jąją Istatymą", 1884-98 m. "Tėvynės sargą", 1889-93 m. "Varpą", 1897-1905 m. "Vienybę lietuvininkų" ir nemažai kitų vertingų senų leidinių.

ALKOJE atsidiūrė buvusi Kybartų gimnazijos biblioteka.

Čia patenka asmeninių bibliotekų. Štai, sakysime, ALKOS saugykloje atiduotos kun. V. Gidžiūno, OFM, 1064 knygos, ypač daug Lietuvos istorijos šaltinių. ALKON pakliuvo kun. S. Ylos 3480, kun. R. Krasausko 4395, kun. J. Tautkaus 1752, St. Gričės-Jugelevičiaus 731 knyga, kun. V. Cukuro, istoriko A. Kučo ir nemažai kitų spaudinių.

Šioje bibliotekoje esama enciklopedijų, vertingų žodynų, kalbotyros ir folkloro rinkinių, pavyzdžiui, dr. J. Balio tautosakinė medžiaga saugoma asmeninei bibliotekai skirtame vardiname kambaryje. Į sukataloguotas knygas įklijuojamas dail. V. Igno sukurtas ir ALKAI padovanotas knyženklis.

Muziejus

Senajame ALKOS pastate įrengtas muziejus, kurio spintoje išdėstyti audiniai, mezginiai, papuošalai, medžio raiziniai, lietuvių liaudies meno dirbiniai. Ant sienų ir pastolių galime pamatyti dailininkų paveikslų, grafikos darbų, kilimų ir kitų meno kūrinių. Visų fonduose esamų rodinų neįmanoma lankytojams parodyti dėl patalpų stokos, nes kai kurie meno kūriniai, pavyzdžiui, dail. Ad. Smetonos "Vilniaus akademijos įkūrimas", P. Kalpoko "Napoleonas Vilniuje", A. Galdicio "DLK Vytautas po Žalgirio pergalės" ir kiti reikalauja nemažų dydžių sienos ploto.

ALKOS prieangyje ir vidaus patalpose šiandien galime pamatyti skulpt. V. Kašubos ir kitų menininkų darbų: Lietuvos karaliaus Mindaugo, prezidento Smetonos bustą, "Lietuva" ir kt. Kai kurie čia suminėti darbai atkeliavo iš Lietuvos paviljonų, įrengto Pasaulinėje parodoje Niujorke 1939 m.

Stiklo spintose saugomi Lietuvos pašto ženklų rinkiniai, senųjų pinigų pavyzdžiai, kadaise garbingų žmonių krūtinės puošę ordinarai, medaliai, gintaro dirbiniai ir kt. Daugelio dėmesio vertas gintarinis Rūpiniojėlis, kadaise prieš keliasdešimt metų popiežiaus pasištuos dovanos pavyzdys. Dar ir dabar retkarčiais skolinamos įvairioms parodomis margaspalvės, akį džiuginančios kraitinės skrynios buvo atsidūrusios 1939 m. pasaulinėje parodoje.

Archyvinė medžiaga

Sausuose ir saugiuose ALKOS priestato rūsiuose išdėstyta archyvinė Lietuvos šviesuolių ir visuomenės veikėjų medžiaga. Čia atsidiūrė J. ir V. Širvydu, A. Giedriaus, A. Kučo, kai kurie prel. J. Balkūno, prel. M. Krupavičiaus, dr. J. Gimbuto, konsulo A. Šalnos (A. Shall-na), Amerikos Lietuvių enciklopedijos, P. Būteno "Keleivio" laikraščio, skautų, A. Mažiulio, Lietuvos vyčių, BALFO, VLIKO – Tautos fondo, Lietuvos konsulato ir kiti archyvai. Nemažai esama lietuvių muzikų kūrinių, gaidių ir pan.

Kai kuriuos tautodailės darbus, lietuviškos kultūros dirbinius iš ALKOS skolinasi lietuvių organizacijos, kai joms reikia surengti parodas. Mokslininkai šiais archyvais pasinaudoja, kai reikia rengti spaudai kokius nors straipsnius, knygas ar leidinius. Šiuo iš daugelio vietų patekusių lietuvių kultūros palikimu pasinaudoja iš Amerikos, Italijos, Lietuvos ir kitur atvažiavę mokslo žmonės, menininkai ir kitų specialybių žmonės.

Šiandien visi čia minėti ir dar daugelį neišvardintų kūrinių ir rinkinių, asmeninių archyvų, daugybė nemažo rūpėsio reikalingų turtų, kun. Rapolui Krasauskui vadovaujant, yra prižiūrimi gyd. J. Kriaučiūno. Jis juos, kartais su pagalbininkais, o kartais ir pats vienas inventorizuoja, tvarko, lopo ir su vadovybės žinia leidžia pasinaudoti tiems, kam jų prisireikia.

LAISVĖS STATULA, Kaune. Atstatyta 1989 m.

Nuotr. R. Juškeliu

Rusija - Lietuvos bičiulė ar engėja?

Humanistai ir engėjai Edvardo Vidmanto istorinėje monografijoje

Ar Didžioji Rusija yra mūsų maloni kaimynė, ar pavojingas priešaš? Šis klausimas yra labai aktualus Lietuvos ir Rusijos politikams. Jį skirtingai atsako lietuviai rusofilai ir emocijų nepaliesi logiškieji. Ar Rusijos gausis bei žymūs humanistai lietuvių kultūrą skatino ar veikė daugiau kaip žiaurūs imperialistiniai valdovai? Ar rusų tautoje vyrauja daugiau instinktyvios azatiškas laukiniškumas, ar humanizmas, kuris savo mintimis jos neaplenkė?

Turime platų E. Vidmanto monografinį darbą apie lietuvių tautos sunkų laviravimą dėl savo gyvybės caristinėmis laikais. Tai "Religinis tabutinis sąjūdis Lietuvoje, XIX a. antroje pusėje – XX a. pradžioje". Jame atsispindi caristinės Rusijos valdžios elgesys Katalikų Bažnyčios ir lietuvių tautos atžvilgiais, pradedant Jekaterinos II laikais. Autoriaus monografija tokia pačia tema buvo Vilniuje išleista jau 1987 metais, bet, kaip jis pats prisipažįsta, tai buvęs sovietinio laikotarpio produktas (10 psl.). Jis iškelia klausimą: "Gyventojų priešinimasis religinei tautinei caro vienvaldystės priespaudai vadinamas bendru lietuvių tautinio sąjūdžio terminu. Ar reikia iš bendro tautinio sąjūdžio išskirti atskirą jo dalį ir pavadinti religiniu tautiniu sąjūdžiu?" (psl. 10).

Tarp kitų motyvų įterpiamas šis, labai įtikinantis: "Ištraukti į kovą gyventojus labiausiai skatino kunigų veikla: atviras priešinimasis gimtosios kalbos, pastoracinio darbo suvaržymams, caro valdžios nurodymų bei įsakymų nevykdymas. Tikintiems didelį poveikį darė represijos, nukreiptos prieš kunigus: jų trėmimas į Sibirą, uždarymas į vienuolyną, piniginių nuobaudos, nušalinimas nuo tikybos mokytojų, kapelionų pareigų. Visa tai konsolidavo gyventojus katalikus, skatino juos jungtusi į religinį tautinį sąjūdį" (psl. 11-12). Tad ir atsakymas į autoriaus iškeltą klausimą buvo aiškus: "Taigi tauta, kurios beveik visi gyventojai buvo katalikai, į pasipriešinimo caro valdžiai sąjūdį įsijungė daugiausia

dvasininkų pastangomis. Jų dėka prasidėjo ir tautinis atgimimas Rytų Lietuvoje" (psl. 12).

Šios monografijos tikslas taip nusakomas: "...nušviesti lietuvių religinio tautinio sąjūdžio raidą bei dvasininkų įsijungimo į politines akcijas paskatas, apžvelgti sąjūdžio ištakas ir nustatyti jo padarinius, nustatyti katalikų dvasininkijos vaidmenį lietuvių tautiniame atgimime, jos nuopelnus saugant gyventojų dvasines vertybes, ugdat tautinę savimonę, ruošiant dirvą nepriklausomos valstybės atkūrimui. Čia siekiama parodyti feodalinės santvarkos reliktus, kurie, pasikeitus sąlygoms, trukdė lietuvių tautos atgimimui ir tautiniam apsisprendimui. Itin svarbūs šie veiksniai buvo Rytų Lietuvoje, nes gilino polonizacijos procesą bei skatino nepakantumą lietuviams" (psl. 13).

Šiuo darbu, matyt, autorius patikslino savo 1987 m. išleistą tos pačios temos "sovietinę" monografiją ir papildė ją atsivėrusiu nauju šaltiniu, Rusijos valstybinio istorijos archyvo Sankt Petersburg, kuriuo anksčiau naudotis nebuvo leista.

Idomus yra autoriaus perduotas Jekaterinos II teisinimas dėl Lietuvos rusinimo: "Lietuva nuo senovės esą buvusi rusiška ir todėl teisėtai atitekus Rusijos monarchijai. Ji tik atsiėmusi savąsias rusiškas žemes, kurios istorijos eigoje buvo kiek aplenkintos ir dabar tenka imtis visų priemonių jas atgauti" (psl. 16).

Ar ne tokiais pačiais teiginiais šiandien kalbama apie Rytprūsčius? Tik ne caristinė, ne komunistinė Rusija šitai taria. Šitai taria "demokratinė" Rusija. Be to, Rytprūsiai buvo ne aplenkinti, bet sovokietinti...

Stambiausi studijos skyriai yra: "Tautinis atgimimas Žemaičių vyskupijoje"; "Religinis tautinis sąjūdis Seinų vyskupijoje"; "Religinis tautinis sąjūdis Vilniaus vyskupijoje"; "Priedų" skyriuje atspausiti įvairių dokumentų vertimai į lietuvių kalbą užima 94 puslapius. Nurodyti 332 šaltiniai; duotos pavardžių ir geografinių vardų rodyklės.

Šis mokslinis darbas, stambus ir kruopštus, smulkmeniskai pavaizduoja skaudų Lietuvos laikotarpį, neštą Rusijos vergijoje. Bet tik vieną laikotarpį. Jau baigėsi ir antrasis, pusšimt metų užsitęsęs komunistinis teroras. Jame, deja, buvo nemažai ir lietuvių inkvizitorių. Kiek šio laikotarpio metu buvo paliesta Bažnyčia, žinios dar nebaigiamos susumuoti. Juk ir šiandieniniai istorikai ne visi šia tema domėsis.

Vytautas Dyvas

Edvardas Vidmantas, RELIGINIS TAUTINIS SĄJŪDIS LIETUVOJE, XIX a. antroje pusėje-XX a. pradžioje; Katalikų akademijos leidinys prel. J. Prunskio išlomis; 308 psl., Vilnius 1995 m.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Čikagiškis "Dainavos" ansamblis kovo 9 d. rengia koncertą Jaunimo centre, pelnų skirdamas šios institucijos paramai. "Dainavos" vadovas yra muz. Darius Polikaitis su jam talkinančiu Audriumi Polikačiu, einančiu pavaduotojo ir chormeisterio pareigas. Naują "Dainavos" ansamblio valdybą 1996 m. rudenį sudarė: pirm. Aušra Petry, vicepirmininkai Jeronimas Gaižutis ir Tadas Stropus, išd. Audona Urbiene, sekr. Kastytis Šoliūnas, narės Kristina Šilimaitytė ir Danguolė Ilginytė.

Poetas Julius Keleras, dabartinis "Darbininko" savitraščio redaktorius, gruodžio 1, sekmdienį, skaitė savo kūrinius Lietuvių tautodailės instituto Bostono aukšto salėje surengtoji kultūrinėje popietėje. Ten taipgi buvo surengta Eugenijos Rastionienės gobelenų paroda, o Milda Bakšytė-Richardson rodė skaidrių rinkinį "Lietuvos kryžiai ir paminklai".

Prel. dr. Juozas Prunskis, didysis premijų mecenatas ir spaudos rėmėjas, 1996 m. gruodžio 22 d. pradėjo savo amžius devyniasdešimtuosius metus, toliau tęsdamas ir kunigystės šešiasdešimt penkerių metų sukaktį. Šiuo metu jis gyvena Pasaulio lietuvių centre Lemonte, kas rytą atnašaudamas Mišias. Sukaktuvininką galima pasveikinti šiuo adresu: 12690 Archer, Lemont, IL 60439, U.S.A.

Kauniečius nusteibino pomirtinis Čikagoje gyvenusio teisės dr. Konstantino Savicko (1908-1992) palikimas. Velionies testamentinėmis lėšomis Kauno technologijos universiteto bibliotekoje buvo įrengta jo vardo socialinių-humanitarinių mokslų skaitykla ir konferencijų salė. Skaitykloje yra keli kompiuteriai, kopijų dauginimo aparatai ir lifas, biblioteką sujungęs su knygų saugykla. Tai iš tikrųjų didelė dovana buvusiam Kauno politechnikos institutui, siekianti apie 160.000 JAV dolerių. Mecenato dr. A. Savicko paliktas fondas taipgi užtikrins tris metines bakalauro, magistrų ir daktaro stipendijas. Lėšomis iš velionies palikimo nupirka ir lietuvių tautiniame atgimime, jos nuopelnus saugant gyventojų dvasines vertybes, ugdat tautinę savimonę, ruošiant dirvą nepriklausomos valstybės atkūrimui. Čia siekiama parodyti feodalinės santvarkos reliktus, kurie, pasikeitus sąlygoms, trukdė lietuvių tautos atgimimui ir tautiniam apsisprendimui. Itin svarbūs šie veiksniai buvo Rytų Lietuvoje, nes gilino polonizacijos procesą bei skatino nepakantumą lietuviams" (psl. 13).

Šiuo darbu, matyt, autorius patikslino savo 1987 m. išleistą tos pačios temos "sovietinę" monografiją ir papildė ją atsivėrusiu nauju šaltiniu, Rusijos valstybinio istorijos archyvo Sankt Petersburg, kuriuo anksčiau naudotis nebuvo leista.

Idomus yra autoriaus perduotas Jekaterinos II teisinimas dėl Lietuvos rusinimo: "Lietuva nuo senovės esą buvusi rusiška ir todėl teisėtai atitekus Rusijos monarchijai. Ji tik atsiėmusi savąsias rusiškas žemes, kurios istorijos eigoje buvo kiek aplenkintos ir dabar tenka imtis visų priemonių jas atgauti" (psl. 16).

Ar ne tokiais pačiais teiginiais šiandien kalbama apie Rytprūsčius? Tik ne caristinė, ne komunistinė Rusija šitai taria. Šitai taria "demokratinė" Rusija. Be to, Rytprūsiai buvo ne aplenkinti, bet sovokietinti...

Stambiausi studijos skyriai yra: "Tautinis atgimimas Žemaičių vyskupijoje"; "Religinis tautinis sąjūdis Seinų vyskupijoje"; "Religinis tautinis sąjūdis Vilniaus vyskupijoje"; "Priedų" skyriuje atspausiti įvairių dokumentų vertimai į lietuvių kalbą užima 94 puslapius. Nurodyti 332 šaltiniai; duotos pavardžių ir geografinių vardų rodyklės.

Šis mokslinis darbas, stambus ir kruopštus, smulkmeniskai pavaizduoja skaudų Lietuvos laikotarpį, neštą Rusijos vergijoje. Bet tik vieną laikotarpį. Jau baigėsi ir antrasis, pusšimt metų užsitęsęs komunistinis teroras. Jame, deja, buvo nemažai ir lietuvių inkvizitorių. Kiek šio laikotarpio metu buvo paliesta Bažnyčia, žinios dar nebaigiamos susumuoti. Juk ir šiandieniniai istorikai ne visi šia tema domėsis.

Martyno Mažvydo "Katekizmo", pirmosios lietuviškos knygos, keturi šimtai penkiasdešimtųjų metų sukaktuviniai renginiai buvo pradėti sausio 8 d. jai skirtos parodos atidarymu. Šion parodon iš Vilniaus universiteto bibliotekos saugyklos P. Smuglevičiaus saulėn keliolikai dienų buvo perkelta ir pati sukaktuvinė, pagarbai atrodanti vos 79 puslapių knygelė. Ši Martyno Mažvydo "Katekizmo" egzempliorių Lietuvai išsaugojo ir Vilniun sugrąžino Odesos biblioteka. Visiems šios lietuvių kultūros brangenybės saugotojams padėkos žodį tarė Lietuvos seimo pirm. Vytautas Landsbergis, jubiliejinės komisijos vadovas. Parodą atidarė Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis. Pirmajai lietuviškai knygai skirtos parodos atidaryme taipgi kalbėjo ir Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, ministras pirm. Gediminas Vagnorius ir akademikas Zigmantas Zinkevičius, dabartinis mokslo ir švietimo ministras. Šioje iškilmėje dalyvavo užsienio šalims atstovaujantys diplomatai, Lietuvos seimo ir vyriausybės nariai, mokslininkai, rašytojai, menininkai, kultūros darbuotojai.

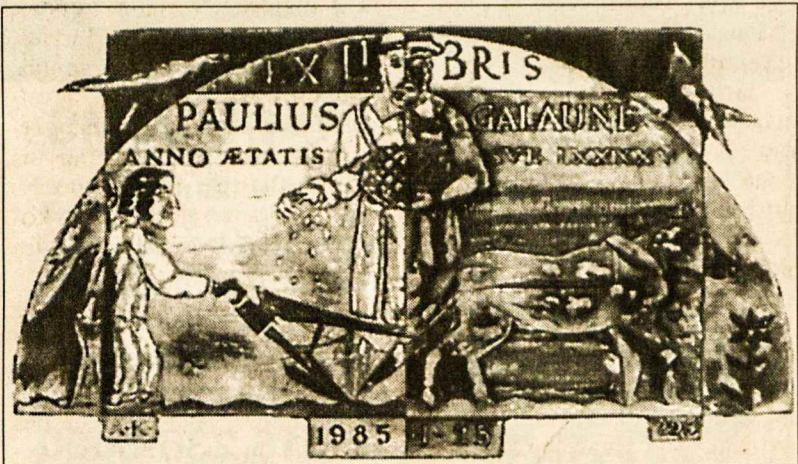
Atidarytoji paroda turėjo apie pusantro šimto rodinų, atskleidžiančių spausdintų knygų atsiradimą Lietuvoje, Martyno Mažvydo "Katekizmo" žingsnius. Iš dalies ją būtų buvę galima pavadinti XVI-XVII šimtmečių Lietuvos kultūros istorija. Lankytojai galėjo pamatyti Lietuvos didžiojo kunigaikštystėje puošniausiai išleistą "Bibliją", knygas iš turtingos Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Žygimanto Augusto bibliotekos bei paties M. Mažvydo asmeninės bibliotekos. Atskiri parodos skyriai apėmė reformacijos ir humanizmo idėjų plitimą Lietuvoje, jos spaudą Mažvydo Lietuvoje ir Karaliaučiuje, tais laikais tapusiam lietuviškų knygų spausdinimo centru.

"Po 450 metų. Mažvydas". Taip yra pavadintas dokumentinis Lietuvos televizijos filmas, skirtas pirmosios lietuviškos knygos keturių šimtų penkiasdešimt metų sukaktiui. Filmo scenarijaus autorė – Valentina Paukštelytė, režisierius – Juozas Sabolius, operatorius – Gediminas Zalieckas. "Lietuvos ryto" skaitytojų supažindinimą su filmu žurnaliste Audronė Urbonaitė pradeda iš jo paimtais įvadiniais prof. Domo Kauno žodžiais: "Kol jubiliejaus neišaušta, joks autorius gera valia nesiima sprauti į eterio pusvalandį visos epochos: pernelyg didi jos svarba ir juokingai mažai toje istorijoje išlikę to, ką būtų galima parodyti – rankraščių, spaudinių, autentiškų pastatų. Aišku, kad lietuviškos knygos pradžia – tai Mažvydas. O knyga savo rožtu buvo vienas svarbiausių Mažvydo dvasiškai maitinusių šaltinių..."

Dokumentinis filmas remiasi pokalbiais su poetu Justinu Marcinkevičium, prof. Domu Kaunu ir akademiku Zigmantu Zinkevičium. Jame taipgi yra vaizdų iš Witenbergo, kur protestantizmo idėjas sėmėsi Abraomas Kulvietis. Karaliaučiu atstovauja senosios reformatų kolegijos graviūros su praplatintomis gatvėmis ir tramvajais ir šiukšlinas dabartinis Ragainės peizažas. Muzikinė dalin yra įjungti Priekulės evangelijų šventovės giedoriai. Filmą rodė "Internetas".

Algimantas Liekis su "Džiugo" leidykla pernai išleido reprezentacinę knygą "Signatarai Vasario 16". Jos jau seniai laukė daugelis lietuvių, užmiršusių visų dvidešimties 1918 m. Vasario šešioliktosios aktą pasirašiusių pavardes, nors su jų parašais prasidėjo istorinis Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas. Šio leidinio viršelyje yra jų visų istoriniai parašai, o pačioje knygoje pateikiama biografinių duomenų. Jų ten yra ir apie tuos, kurie dabar jau neįmiršti. Tą informaciją sudaro ištraukos iš autobiografių, kolegų atsiminimų, senų straipsnių. Įdėti portretai, įvairių tų laikų nuotraukų atspindžiai. Populiariausias, atrodo, buvo dr. Jonas Basanavičius, neužmirštas ir dabar. Jis, vadinamas Lietuvos patriarchu, mirė 1927 m. vasario 16 d. Beveik tradicija yra tapęs jo kapo aplankymas ir papuošimas Vasario šešioliktosios šventės dienomis.

V. Kst.

Dail. A. KMIELIAUSKO P. Galaunei sukurta knyženklis

Nuotr. H. Paulausko

Vasario giesmė

Suskaičiuok, koks pulkas gulbių skrenda,
Mėlyna padangės žydruma...
Tamsią naktį savo taką randa, –
Nepaklysta – traukia LIETUVA...

Nutūpę šešiolika paukštelių
Pačiame vasario vidury –
Gedimino kalne sparnais kėlė
Žydinčią trispalvę – Ją turi!

Laisvės paukštė, pakilai padangėj,
Išskėstais vaivorykštės sparnais.
Išgiedojai Himną – giesmę brangią
Visai žemei rytais – vakarais...

Tik plazdėk, plazdėk auštai iškilus,
Saulės grožio nuostabi duktė.
DIEVO MOTINA tave pamilus,
Ves už rankos tamsioje nakti...

LIETUVA, giedok šviesią giesmę,
Juk tikrai atgimusi esi, –
Tik mokėk pažinti kančių prasmę, –
Šviesk, žėrėk vaikams, Žvaigždė šviesi!

Tad pakilk aukščiau virš purvo liūno, –
Dvasios sparnai platus ir laisvi.
DIEVUI, žmogui meilė tenezūva, –
Protėvių palaiminta esi!

Sofija Šviesaitė,
Mažeikiai

SPORTAS

Veiklos žinios

Europos dailaus čiuožimo pirmenybėse Paryžiuje Lietuvos atstovai M. Drobiazgo ir P. Vanagas užėmė aštuntą vietą. Televizijos laidoje "Eurosport" vokiečių komentatorius pažymėjo, kad iš tikrųjų jie turėjo užimti septintą vietą, tačiau teisėjų buvo "nuskriausti", nes italams buvo duota neužtarnautai geresni pažymiai. Televizija tarp žiūrovų parodė mūsų trispalves, o i čiuožyklą buvo paleisti geltonos, žalios ir raudonos spalvos balionai. K. B.

Europos krepšinio taurės varžybose Kauno "Žalgiris" namuose pralaimėjo Slovakijos "Polzelei" 76:73. Pirmas rungtynes išvykoje "Žalgiris" laimėjo 76:11 ir pateko į tolimesnes varžybas.

Sidnio olimp. žaidynėms 2000 m. ruošti trunka varlės. Tame plote, kur numatyta statyti olimp. kaimelį gyvena labai reta žalių varlių rūšis. Statyba prasidės tik tada, kai varlės bus perkeltos ir specialiai įkasta įvenkinį. Manoma, kad geltonai pilvais žališios varlės taps olimpiados simboliu, nes žalia ir geltona yra Australijos tautinės spalvos.

Vidmantas Urbonas, pasižymėjęs pasaulio triatlono čempionas, Panevėžio "Aukštaitijos" plaukimo baseine, nuplaukė 100 km per 36 val. 40 min., 25 metrų baseiną jis nuplaukė 4000 kartų. Dabar 39 m.

amžiaus panevėžietis tikisi Nemunu nuplaukti visą Lietuvą – nuo Baltarusijos sienos iki Baltijos jūros 700 km. A.S.

1997 m. Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių sportinio šaudymo pirmenybės vyks rugsėjo mėnesį per 3 šeštadienius Kanadoje šia tvarka: rugsėjo 6 d. – stendinis (Trap) šaudymas, tik baltiečių varžybos; rugsėjo 13 d. – smulkiausio kalibro šautuvų (.22), baltiečių ir lietuvių; rugsėjo 20 d. – pistoletų, baltiečių ir lietuvių. Varžybos vyks Hamiltono LMŽK Giedraitis klubo šaudykloje. Rengia lietuviai. Ryšiai – Antanas Šimkevičius-Sims.

1997 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos spalio pabaigoje ar lapkričio pradžioje, Klivlande, OH. Informacija – Algirdas Bielskus.

Tinklinio, stalo teniso, lauko teniso, ledo ritulio ir šachmatų ŠALFASS pirmenybių datos ir vietos dar nenustatytos. Taipogi planuojama rudenį surengti baltiečių krepšinio ir tinklinio varžybas. Krepšinis numatomas Toronte, tinklinis – dar neaišku. Visų varžybų reikalais kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH, 44117-2122. Tel. 216-486-0889, faksas 216-943-4485.

Kalendoriaus papildymai bei pakeitimai bus nuolat skelbiami.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Ateitininkų žinios

Mokslėiviai ateitininkai uoliai dirbo Prisiškėlimo parapijos kalėdiniam bazare tris šeštadienius iš eilės kepdami kalėdinius sausainius. Dalis pelno skiriama kuopos nariams dalyvaujantiems slidinėjimo išvykoje, kita dalis nariams dalyvaujantiems Popiežiaus šaukiamame jaunimo sąskrydyje Paryžiuje šių metų rugpjūčio mėnesį. Ačiū visiems parėmusiems moksleiviams.

Toronto ateitininkų Kūčiose Toronto moksleiviai pasirodė su daina ir dailaus žodžio skaitymais. Programai vadovavo kuopos narės – Liana Tamulaitytė ir Emilija Bušinskaitė. Hamiltono moksleiviai ir jaunučiai praturtino Kūčias pristatydami savo sukurtus vaidinimus. Sėdmingai suruošė tradicinio maisto Kūčių vakarienę kuri praėjo jaukioje šventiškoje nuotaikoje.

Slidinėjimo savaitgalis moksleiviams rengiamas vasario 22-23 d.d. Mėlynuose kalnuose, Collingwood, Ont. Moksleiviai bus išvežami iš Maironio šeštadienės mokyklos vasario 22 d., 12.30 v.p.p., ir grįžiniai prie Lietuvių Namų vasario 23, sekmadienį, 5 v.p.p. Tėveliai iš ten galės juos atsiminti. Visi prašomi atsivežti slides, pačiūžas, miegamąsias ir pagalves. Bus apgyvendinami privačiuose šildomuose vasarnamiuose. Šeštadienio vakare pokalbį apie jaunimo muziką praves gimnazijos mokytojas Jonas Freimanas. Registravimas pas kun. Edį Putrį, tel. 416 533-0621 arba kuopos pirm. Stasį Kuliavą, tel. 416 766-2996.

Skautų veikla

• Vasario 1,2 d.d. Kanados sk. rajono išrinkti vadovai-vės į LSS-gos vadovybę, dalyvavo pareigų perdavimo suvažiavime Čikagoje: VSP v.s. R. Otto, garbės teismo pirm. v.s. D. Keršienė, Kanados rajono vadė v.s. fil. R. Žilinskienė, Kanados rajono seserijos atstovė s. fil. J. Neimanienė, brolijos atstovės ps. fil. A. Simonavičius. Linkėtina visiems darbingos kadencijos.

• V.s. fil. kun. A. Saulaitis, SJ, stovyklavau Australijoje. Grįžęs rašo: stovykla buvo labai maloni ir įdomi su daug gerų užsiminimų – minėjo skyriaus Australijoje 50 m. veiklos sukaktį. Jis daug pasakojo apie mūsų "Romuvą". Ateinančią vasarą "Romuva" minės 35 m. sukaktį ir kun. A. Saulaitis, SJ, bus jos dviasios vadovs.

• Kovo 2 d. "Rambynų" ir "Šatrijos" tuntai, skautininkės-kai ir tėvų komitetas ruošia Kazuko mugę ir šventę Šv. Kazimiero šventę Prisiškėlimo parapijos salėse. Draugovės savo paviljonuose turės daug rankdarbių ir įvairių skanumynų, tėvų komitetas – lietuviškų patiekalų pietus, skautininkės-kai – didelę loteriją. Bus atidarymas ir pamaldos šventovėje. Rengėjai iš anksto kviečia Toronto ir jo apylinkių tautiečius kartu švęsti Šv. Kazimiero šventę ir dalyvauti mugėje.

• Sausio 25 d. Toronto kanadiečiai skautai turėjo vadovų suvažiavimą, dalyvavo per 300. Lietuvių atstovai buvo: R. Birgiolienė, A. Sergautienė, J. Birgiolis ir 10 prityrusių sk-čių. Programa buvo įdomi, įvairi su praktiškais užsiminimais ir pamokymais.

• Broliui Ričardui, sesėms Dainai ir Sandrai ir jų tėveliams, netekusiems brangios močiutės ir mamos v.s. Veronikos Kalendrienės, nuosirdžiai užuojautą reiškia "Rambynų" ir "Šatrijos" tuntai. F.M.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kalbių tarybas. Svetimio ministrė Pauline Marois pranešė, kad iki 1998 m. vasaros naujos mokyklos tarybos bus paskirtos, nors ir nebūtų gautas federacinės valdžios patvirtintas konstitucinis pakeitimas. Be konstitucijos pakeitimo gali laikinai tekti išlaikyti visas keturias tarybas (katalikų, protestantų, anglikanų ir prancūzų kalbių). Mokyklų komitetai savanorių, kurie galės savo įnašą prisidėti prie tarybų darbo.

Nauji tarybos nariai bus paskirstyti į 6 vietines tarybas, maždaug pagal dabartinius miesto padalinius. Kiekviena taryba būtų atsakinga už 7 ar 8 rajonus. Bus sudaryti rajoniniai komitetai savanorių, kurie galės savo įnašą prisidėti prie tarybų darbo.

Kanada ir JAV pagaliam padarė pažangą derybose dėl lašišų (salmon) žvejybos Ramiajame vandenyne. "Pacific Salmon" sutartis buvo pasirašyta 1985 m., bet per praėjusius 12 metų vyko neįsibaigiantys nesutarimai dėl žvejybos normų. Kanada net pradėjo tranzito tarifus taikyti JAV laivams, plaukiantiems per Kanados teritorinius vandenius žvejybai prie Aliaskos. Kanada įsitikinusi, kad JAV žvejai sugauna apie \$70 milijonais didesnę kiekį žuvų negu sutartyje numatyta. Antras nesutarimo klausimas yra Kanados noras, kad JAV žvejai gaudytų mažiau "chinook" rūšies lašišų, kurioms gresia išnykimo pavojus ir kurias svarbu išlaikyti sportinei žvejybai, Britų Kolumbijai įnešančiai \$600 milijonų pajamų.

Kanada sutiko, kad žvejyba bus atskirai administruojama šiaurės ir pietų zonoje, o JAV sutiko leisti patiemis žvejams dalyvauti derybose. Derybos vyks Portland mieste, Oregon, vasario mėnesį. RSJ

Po savivaldybių rinkimų š. m. lapkričio mėnesį nauja taryba, apimanti 2.3 milijonus gyventojų, pradėtų veikti 1998 m. sausio 1 d. Likty vienas burmistras ir 44 tarybos nariai, kiekvienas atstovaujantis vienam rajonui (ward). Specialus pertvarkymo laikotarpis skirtas komitetams prižiūrėti pastatų ir paslaugų kokybę.

Ontario provincijos parlamentas priėmė antrąjį įstatymo 103 projekto skaitymą. Visi 55 konservatoriai jį palaikė, 31 liberalas ir NDP nariai balsavo prieš. Tikimasi, kad jis bus galutinai priimtas kovo pabaigoje. Įstatyme numatyta sujungti 6 Toronto metro apylinkes – Toronto, Etobicoke, North York, Scarborough, York ir East York. Per sekančias penkias savaites besidomintiems šiuo klausimu bus leidžiama pasisakyti viešose susirinkimuose.

HomeLife/Realty One Ltd. Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

PRISIŠKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.50%	Asmeninės paskolas nuo7.50%
180-364 d. term. ind.2.50%	
1 metų term. indėlius2.50%	Sutarties paskolas nuo7.50%
2 metų term. indėlius3.25%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu5.20%
3 metų term. indėlius3.75%	1 metų5.20%
4 metų term. indėlius4.25%	2 metų5.70%
5 metų term. indėlius4.50%	3 metų6.20%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.50%	4 metų6.50%
1 metų GIC-met. palūk.2.75%	5 metų6.95%
2 metų GIC-met. palūk.3.50%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų5.10%
3 metų GIC-met. palūk.4.00%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.4.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.25%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.2.75%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.3.50%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.4.75%	
Taupomąją sąskaitą2.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.25%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- vyriklus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronte (Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4214 Dundas Street West, Suite 106, Etobicoke, Ontario M8X 1Y6
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF) Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.25% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.50%
2.50% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų5.20%
2.50% už 1 m. term. indėlius	2 metų5.70%
3.25% už 2 m. term. indėlius	3 metų6.20%
3.95% už 3 m. term. indėlius	4 metų6.50%
4.25% už 4 m. term. indėlius	5 metų7.00% (fixed rate)
4.75% už 5 m. term. indėlius	
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų5.10%
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
2.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.25% už OHOSP (variable rate)	
2.25% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)	
2.25% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali paskelsti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rėykla "SAMOGITIA"

meniška ir išsami knygų bei žurnalų rėykla

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų tarnybinės paslaugos, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskirai Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vilių. – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! – Ypatinai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

* ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMA:

- Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyt? Porai dienų, savaitei, mėnesiui ar dviem? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą –
- FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBU SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETLĖ?) – viskas JŪSŲ!

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsistokti! mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikti savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd.
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

! Lietuvų su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Sovietams išduotieji kazokai

(Atkelta iš 5-to psl.)
nuo aukštųjų kazokų karininkų. Kaip vėliau paaiškėjo, anglams reikalingi, jis su savo patarintoju buvo gražinti anglams, bet kategoriškai atsisakė šios anglų "malonės" ir buvo vėl perduotas sovietams.

1945 m. birželio 4 d. atėjo eilė ir dar 3 likusiems Krasnovams: seneliui generolui, sūnui – pulkininkui ir vaikiaičiui-leitenantui. Jie buvo prikelti 6 v. ryto, liepiant pasiimti visus savo "daiktus", kurių iš viso neturėjo. Po to visi buvo nuskusti, nes jau buvo gerokai barzdomis apžėlę. Uždarytame sunkvežimyje visi buvo pristatyti į Badeno orauostį. Ir šio atveju seneliui gen. lt. Krasnov'ui buvo parodyta išimtinia pagarba: jis sėdėjo tarp vairuotojo ir lydinčios grupės vėresniojo.

Tame lėktuve, kaip rašo lt. N. N. Krasnov'as, be jo, skrido senelis generolas, jo tėvas – pulkininkas, generolas Solamachin, plk. Morgunov ir dar keliolika generolų bei kitų karininkų. Lydėjo vienas SMERŠ majoras ir

vienas sargybinis ginkluotas automatu. Lėktuvui pakilus, majoras su malonia šypsena, visiems išdalyto vėliausios laidos "Pravda". Lt. Krasnov'as, jn., rašo, kad vėliau kalėjime girdėjęs tokią pasisakymą: "Tiesoje" ("Pravda") nėra žinių, o "Žiniose" ("Izvestija") – nėra tiesos.

Lėktuvą jau 2000 metrų aukštumoje. Matosi Viena ir Dunojus. Lėktuve mirtina tyla. "Dieve, kaip paseno mano tėvas, ir visų kitų veidai taip pasikeitė. Jau matosi autostrada Smolenskas – Maskva. Leidžiamės. Centrinis Maskvos orauostis. Pro langą matosi grupė kariškių, automobilis ir autobusiukas. Lėktuvas duris atidaro kariškiai, ginkluoti revoliervais. Lipame žemyn."

Vienas tų kariškių, pažvelgęs į senelį generolą, tarė:

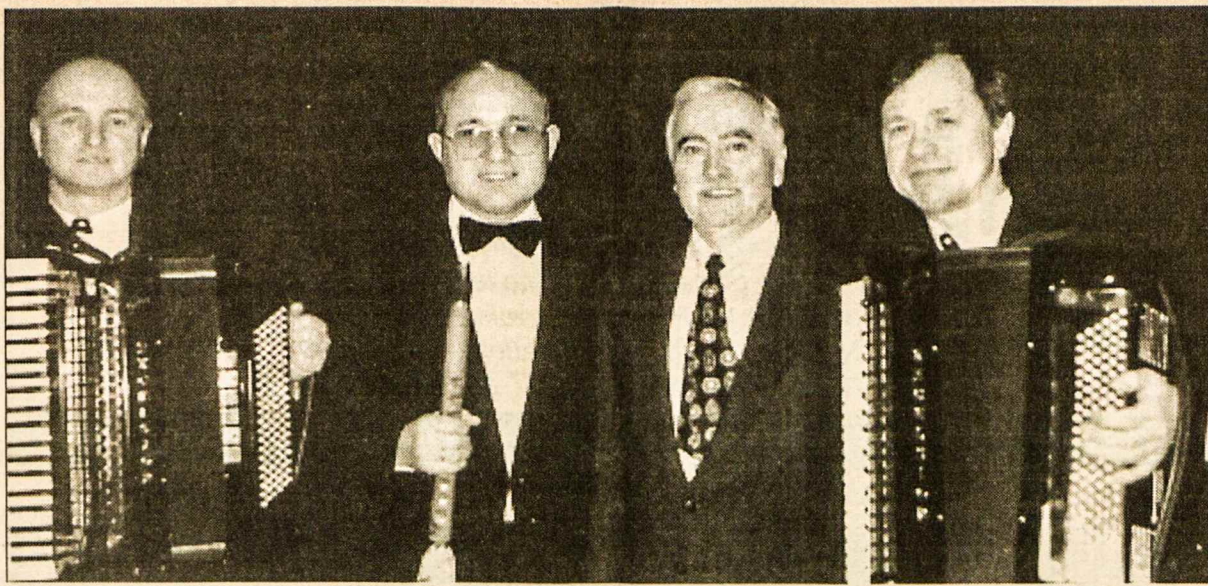
– Štai ir baltųjų banditų atamasas su mūsų antpečiais. Ir dar jis jų nenusiėmė, šykštuolis.

Senelis generolas sustojo ir, žiūrėdamas į akis tam čekistui, pareiškė:

– Čia ne jūsų antpečiai. Jūs mūsų karininkams juos su peiliais išspaudavote. Aš jais didžiuliuosi ir nenusiėmėsiu, nes aš esu rusų karininkas.

– O kas mes tokie?
– Tai ir aš norėčiau žinoti, bet ne rusai. Rusų karininkas tokio klausimo nebūtų kėlęs.

NKVD-istai nutilo. Susigėdinę paprašė generolą sėsti į automobilį, o visus kitus į autobusiuką, ant kurio buvo nupieštos dvi prancūziškos bulkutės ir parašyta "Chleb". Visi pajudėjo Liubiankos kalėjimo link.

Kanadoje koncertavę Lietuvos muzikai. Iš kairės: E. GABNYS, A. SMOLSKUS, "Gintaro" ansamblio vadovas J. KARASIEJUS, rūpinęsis jų globa, G. SAUKOVAS

Lituanistikos instituto vadovai

Neseniai buvo renkamas naujas Lituanistikos instituto prezidiumas, kadangi senasis jau išdirbo dvi kadencijas iš eilės. Rinkimai vyko paštu. Į biuletenį buvo įrašytos penkių kandidatų pavardės. Visi kandidatai surinko reikalingą balsų skaičių. Išrinkta: pirmininku – dr. Andrius Valevičius, vicepirmininke – dr. Rasa Mažeikaitė, sekretoriumi – Vytautas A. Jonynas, išdininke – dr. Violeta Kelertienė, nare – dr. Ilona Maziliauskienė. Kadangi, išskyrus išdininke, visi prezidiumo nariai gyvena Kanadoje, tai ir instituto veiklos koordinacinis centras persikelia į Kanadą. Gal šis pasikeitimas išeis į gera – įneš naujų gaivių vėjų į praradęsios ir pasilpusios organizacijos darbą.

Buvo pasigirdę balsų, kad instituto veiklą iš viso reiktų nutraukti, tačiau dauguma narių dar nori matyti šią organizaciją kaip savarankišką vienetą, pasi-

ruošusį veikti išvijos rengiamuose moksliniuose susibūrimuose, pavyzdžiui Mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje. Tiesa, gausus būrys instituto žmonių šiandien yra aktyviai įsijungę į 1994 m. Lietuvoje įsteigtą Pasaulio lituanistų bendriją, kuri jau surengė tris suvažiavimus, išleido darbų rinkinį ir įsteigė Lituanistikos informacinį centrą. Jeigu dar kas nori dalyvauti minėtos organizacijos veikloje, gali raštu pasiųsti savo pageidavimą adresu: Pasaulio lituanistų bendriją, VPU Lituanistikos fakultetas, Ševčenkos 31, Vilnius, 2001, Lithuania. Instituto nariai į tą organizaciją priimami be rekomendacijų.

Lituanistikos instituto kai kurie nariai nėra pranešę savo naujų adresų. Prašome tai padaryti susisiekiant su instituto sekretoriumi Vytautu A. Jonynu, 4797 Grosvenor Ave., Montreal, Quebec H3W 2L9, Canada. Inf.

Skaitytėjai pasisako

KAS PATINKA

Su įdomumu skaitau, kai gatau, laikraštį "Tėviškes žiburiai". Man jis patinka dėl autorių aukšto intelekto ir straipsnių dvasingumo. Skaitydami šį laikraštį, jaučiuosi tarsi bendraučiau su aukštos kultūros ir išsilavinimo žmonėmis.

E. Barkauskas, Kaunas

MES KELIAUSIM Į VAKARUS

Toronto Prisikėlimo parapijos užmojis

O buvo gera, jauku ir linksma šiuose dideliuose parapijos pastatuose. Čia kiekviena plyta yra lietuviškomis rankomis įmūryta ar bent paliesta. Didelėse salėse skambėjo lietuviškos dainos ir sportuojančio jaunimo bei tautinių šokių grupių balsai. Visi meldėmės, vos besutildami, gražiai išpuoselėtoje šventovėje. Jaunimo organizacijos turėjo savo veiklą erdvius kambarius. Choralai rinkosi repetuoti į Muzikos studiją. Čia ir Tėvų pranciškonų erdvūs namai, kurie ir svečius galėjo priglauti. Taip pat ir mūsų "Bankelis" ar tik ne puošniausiai įsikūręs?

Daugiau kaip keturis dešimtmečius daug parapijiečių čia meldėsi ir linksminosi. Jie šoko skautų, šeštadienines mokyklos, ateitinių parengimuose ir gausingose vestuvėse. Didžioji salė sutalpindavo 500 dalyvių. Sekmdieniais mūsų mažieji turėjo Toronto bene patį didžiausią žaidimų kambarį Didžiojoje salėje.

Kol tėvynė laikė užgrobę komunistai, čia buvo mūsų mažytė Lietuva. Šiandien jau mūsų beliko gal mažiau kaip pusė, iškaitant ir jaunimą. Daugelis, atlikę pareigas Dievui ir Tėvynei, iškeliavo amžinybėn. Klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, gausiam parapijiečių susirinkime 1997. I. 19 mums išaiškino, kad jau kito kelio nėra – reikia keltis į Toronto vakarus ir ten pasistatyti naują šventovę bei kitus pastatus, kurie patenkintų visus mūsų reikalavimus pagal esamą parapijiečių skaičių. Jau užpirtas žemės sklypas prie Bloor gatvės už Islingtono ir vakarus.

Prieš keletą metų teko viešėti Amerikoje New Haven mieste pas pusbrolių. Vasaros sekmadienio rytą atsikėlė mudu su žmona ruošmės važiuoti į jų šventovę. Pusbrolis pažūrėjo į mus pasiruošusius ir sako: "Šiandien lynoja, tai nedaug žmonių bus šventovėje – gal apie 30". Nuvažiavę radom 25, kurių tarpe buvo mums net keturi pažįstami. Pagyvenęs klebonas aukėjo šv. Mišias. Vienas pažįstamas maldas skaitė, visi kiti, tarp jų ir trys pažįstamos moterys, jam atskatinėjo.

O šventovė tikrai graži, aukšta, erdvi. Visi vidaus įrengimai iš brangaus medžio ir atrodo kaip ką tik sudėti. Šiais laikais mes, vyresnieji, jau gal plytų ir aukštybes nenešim, bet yra gera proga plytas pirkti... Jau kai kurie, būdami stropūs, kaip dr. Zabieliuskas ir kiti, tūkstančius plytų užpiko...

Z. Girdauskas, Toronto, Ont.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas

autobusu nr. 79 (Scarlett

Road) nuo Runnymede

požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visu rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mirtgčių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius **Tel. 416 233-3334**

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

COLDWELL BANKER

Coldwell Banker
D.J. Campbell Real Estate Ltd.
1249 Mosley Street, Wasaga Beach,
Ontario L0L 2P0

Ištaigos tel. **705 429-4800**
Namų tel. **705 429-8731**
Faksas **705 429-4835**

Geriausią informaciją, patį geriausią patarnavimą, kokį tik įmanoma teikti, perkant ar parduodant nuosavybę Wasagos apylinkėje jūs gausite kreipdamiesi į **Richard'ą Ratensperger'į**. Skambinkite jau dabar dėl nemokamo jūsų namų ar vasarnamio įkainavimo.

Richard Ratensperger,
pardavimo agentas

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA. Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

**TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8**

CRUISE WORLD

AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ Iškvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Audronė
Fax 416 769-6753
E-Mail: audra@pathcom.com
256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.

- 25 metai namų remonto patyrimas.
- Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas.
- Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

KESTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas **Kęstutis Keparutis**

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

Šiaurės Amerikos lietuviams

GERBLAMI TAUTIEČIAI!

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga nuoširdžiausiai sveikinu visus Šiaurės Amerikos lietuvius ir kitus Lietuvos draugus.

1918 metais atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę, Vasario 16-oji tapo ir svarbiausiu išeivijos lietuvių telkinių visuomeninio gyvenimo renginiu. Tai proga sueiti, parodyti savo meilę ir pasišventimą Lietuvai, jos laisvei ir gerovei. Šiaurės Amerikoje ryškiausiai matome šios šventės vienijančią jėgą, suburiančią Lietuvoje gimusius ir augusius bei antros ir trečios kartos lietuvius.

Šios Vasario 16-osios proga, o taip pat Kovo 11 dieną, prisiminkime savo meilę Lietuvai, pasiryžkime jai padėti įvairiais savo darbais, visais įmanomais būdais prisidėti prie jos Nepriklausomybės išsaugojimo.

Dr. Alfonsas Eidintas,

Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Kanadoje

TORONTO

Anapilio žinios

– Praėjusį sekmadienį, vasario 9, „Šatrijos“ ir „Rambynų“ skautų tūntai su savo vėliavomis dalyvavo 9.30 v.r. Mišiose. Taip pat šiose pamaldose dalyvavo vaikų su negalė VI Olimpinių žaidynių dalyviai iš Lietuvos. Per 11 v.r. pamaldas pas mūsų paraprijos chorą svečiavosi ir pamaldose giedojo Prisikėlimo paraprijos choras.

– Palaidota vasario 8, šeštadienį, a.a. Veronika Kalendrienė, 90 m. amžiaus.

– Į Vasario šešioliktosios minėjimą vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p. mokyklos autobusas vežė žmones iš Toronto nuo Vilniaus rūmų 3 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiavo 6.30 v.v.

– Wasagoje rengiamas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas vasario 23, sekmadienį, po 2 v.p.p. Mišių Gerojo Ganytojo šventovės salėje.

– Parapijos aukų lapeliai atleidimui nuo valstybinių mokesčių (Income Tax) jau paruošti ir dalinami paraprijos salėje. Neatsiėmusiems jie bus siunčiami paštu.

– Ses. Ignės paskaitų ciklas suaugusiems „Ką aš tikiu?“ tęsiamas toliau antradieniais, 7 v.v. Anapilio mažojoje salėje, tačiau ateinantį antradienį paskaitos nebus ryšium su užgavėnių proga rengiamu Šiupiniu. Sekanti paskaita bus vasario 18, antradienį.

– Vasario 12, trečiadienį, yra Pelenų diena. Su ja prasideda Gavėnios laikotarpis. Pelenų diena ir Didysis penktadienis yra santūros ir pasninko dienos. Tomis dienomis susilaikoma ne tik nuo mėsinių valgių, bet ir nuo sotaus pavalgymo. Pasninko (susilaikymo nuo sotaus pavalgymo) turi laikytis visi tikintieji nuo 18 iki 59 m. amžiaus. Santūros (susilaikymo nuo mėsinių valgių) turi laikytis visi tikintieji virš 14 m. amžiaus. Kaip visiems žinoma, Kanadoje santūros dienos yra visi metų penktadieniai.

– Mišios vasario 16, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Elena Gipiienę, 11 v.r. už parapriją; Wasagoje 2 v.p. už a.a. Danutę Jonaitę.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, vasario 2, po pietėse dalyvavo 225 asmenys. Svečių knygoje pasirašė R. G. Stepulaičiai iš Barrie; Marina Branigan (Pavilanytė), Audra ir Erin Branigan, Garry Branigan iš Cambridge; Alenas Pavilanas, Rasa, Antonina ir Klaudija Pavilaniai iš Montrealio; Dalia ir Gary Wicks iš Pickering; Marytė ir Jim Richards iš St. Catharines; Kntyrė Mueller iš Londono; Ant. Pranešimui padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narė Genovaitė Bijūnienė.

– LN valdybos posėdis – vasario 20, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Vasario 15, šeštadienį, „Lokyje“ bus „Lietuviška muzikinė valandėlė“ nuo 3 v.p.p. iki 5 v.p.p. Programą atliks L. Turūtaitė.

– Vasario 19 d., 3 v.p.p., seklyčioje įvyks LN vyrų būrelio metinis narių susirinkimas. Programoje: pirmininko, įždininko, renginių ir revizijos komisijos pranešimai.

– Kovo 22, 6 v.v., Vytauto Didžiojo menėje įvyks LN vyrų būrelio tradicinis balius. Šilta vakarinė su vynu. Maistą paruoš ilgametis LN virėjas Vytautas Birštonas. Bus įdomi programa, šokių muzika ir kitos įvairenybės. Bilietų kaina tik \$12. Status rezervuoti LN raštinėje tel. (416) 532-3311, pas Valterį Drešerį 233-3336, A. Sukauską (416) 614-7739, T. Stanulį (416) 769-1616, E. Bartiną (416) 249-0490.

Prisikėlimo paraprijos žinios

– Praėjusį sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias Prisikėlimo šventovėje smuiku griežė Mindaugas Gabrys. Parapijos choras kartu su Lietuvos kankinių paraprijos choru giedojo per Mišias Anapilio šventovėje.

– Vasario 12, Pelenų trečiadienį, prasideda Gavėnia – kasmetinis atgailos ir atsisvertimo laikotarpis prieš Velykas. Prisikėlimo paraprijoje Gavėnia pradėdama pamaldomis 7 v.v. Po Mišių bus tęsiamas religinių paskaitų ciklas „Ką aš tikiu?“ Kalbės kun. Julius Sasnauskas, OFM. Ta pati paskaita vyks „Vilniaus rūmų“ patalpose 1 v.p.p. Paskaitas koordinuoja ir informaciją teikia ses. Ignė tel. (905) 897-5604.

– Parapijos tarybos religinės sekcijos iniciatyva Gavėnios trečiadieniais Prisikėlimo šventovėje vyks religinis seminaras „1997-iejį Jėzaus Kristaus metai“. Vakaraus 7 val. bus laikomos Mišios, po jų paskaita ir diskusijos.

– Metinėms Gavėnios rekolekcijoms vadovaus Lietuvos pranciškonų vyresnysis T. Benediktas Jurčys, OFM. Rekolekcijų tvarka: kovo 20 (ketvirtadienį) ir kovo 21 (penktadienį) – 9.30 v.r. ir 7 v.v. – Mišios ir pamokslai; kovo 22 (šeštadienį) – 9.30 v.r. ir 4 v.p.p. – Mišios ir pamokslai. Sekmadienį, kovo 23, rekolekcijų vedėjas sakys pamokslus per visas Mišias.

– Prisikėlimo paraprijos Jaunų šeimų sekcija steigia klubą, pavadinimą „Sekmadienio draugai“. Klubas tikslas – sekmadieniais per 10.15 v.r. Mišias rengti užsiėmus vaikams iki 6 metų amžiaus. Užsiėmimai truktų po 40 min. kiekvieną pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį. Jų metu būtų žaidžiama, dainuojama, vaidinama ir kt. Vienas iš tėvelių būtų prašomas dalyvauti kartu su savo vaiku ar vaikais. Pirmasis „Sekmadienio draugų“ susitikimas – kita sekmadienį po 10.15 v.r. Mišių didžiosios salės scenoje.

– Trečiadienį, vasario 4, Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota Valerija Bilkienė, 67 m. amžiaus.

– Vasario 13, ketvirtadienį, 10 v.r. mūsų šventovėje bus Mišios trenininkų (pranciškonų pasauliečių) intencija.

– Vasario 16 mūsų šventovėje 11.30 v.r. bus laikomos iškilmingos pamaldos už Lietuvą bei visą pasaulio lietuvius.

– Mišios sekmadienį, vasario 16, 8.15 v.r. už Vyšniauskų šeimos mirusius, 9.15 v.r. už a.a. Mariją ir Joną Gegužius, 10.15 v.r. už a.a. Saulę ir Bronių Michelevičius, Požonių, Kntyrę, Pranešimui padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narė Genovaitė Bijūnienė.

– „Kiškių klubas“ nuoširdžiai dėkoja „Paramos“ ir Prisikėlimo paraprijos kredito kooperatyvams už finansinę paramą.

Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukotojo: \$80 – B. Vaišnora.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukotojo: \$20 – A. A. Sukauskai (a.a. V. Gatavecko atminimui).

A. a. Stasio Beržinio atminimui Dainora Juozapavičiūtė „Tėviškės žiburiams“ aukotojo \$40.

A. a. Zuzanos Stulgaitienės, mirusios Lietuvoje atminimui Regina Kybartaitė „Tėviškės žiburiams“ aukotojo \$50.

– Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tieiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A6.

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI,

ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE!

RRSP

- Mokame tiek pat arba daugiau palūkanų, kaip kitos finansinės institucijos (žiūr. skelbimą 8-tame „TŽ“ psl.)
- Neimame jokio administracinio mokesčio
- Prieš 69 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF nemokant valdžiai jokių mokesčių
- Norint gauti mokesčių atleidimą už 1996 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki 1997 metų kovo 1 d.

Prisikėlimo paraprijos kredito kooperatyvas Toronte

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

VASARIS YRA RRSP INDĖLIŲ MĖNESIS

ĮDĖKITE DALĮ SAVO SANTAUPŲ Į PARAMOS

IR SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS

RRSP

PARAMA turi platų indėlių pasirinkimą.

PARAMA moka aukštas palūkanas.

PARAMA neima jokių mokesčių už RRSP patarnavimą.

PARAMA mielai perkels RRSP indėlius iš kitų įstaigų.

PARAMA tuoj pat vietoj išduoda kvitą mokesčių atleidimui.

PARAMA gali pervesti RRSP santaupas į RRIF nemokant valdžiai jokių mokesčių.

Jei trūksta santaupų, PARAMA mielai perves paskolą labai gerom sąlygom!

PASKUTINĖ INDĖLIŲ DIENA 1996 METAMS – KOVO 1 D.

Skyriai: 1573 Bloor St. W., Toronto Tel.: 416 532-1149
2975 Bloor St. W., Etobicoke Tel.: 416 207-9239

Toronto Vlado Putvio kuopos šauliai Nepriklausomybės šventės minėjime, vasario 16 d., dalyvaus su vėliava 11 v.r. pamaldose Anapilio šventovėje. Metinio kuopos susirinkimo data yra pakeista į sekmadienį, kovo 2, 2.30 v.p.p. Lietuvių Namuose. Kuopos nariams dalyvavimas būtinas, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir bus renkama valdyba.

Kuopos valdyba

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia Vasario 16-sios minėjimą, kuris įvyks 1997 m. vasario 18, antradienį, 1 v.p. p. „Vilniaus Manor“ 3-čio aukšto salėje. Bus programa, kava su pyragais. Įėjimas nemokamas.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ metinis koncertas „Atdarykit vartelius“ įvyks 1997 m. kovo 22, šeštadienį, 6 val. vakaro, „Etobicoke School of Arts“ auditorijoje. Programoje – visi gintariečiai, kaimo kapela, dainininkai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti, ir pasigrožėti mūsų jaunimu. K.

Kanados lietuvių muziejiaus archyvo įsilaikymui V. Čiuprinaskas aukotojo \$20. Labai dėkojame, kad padedate išsaugoti mūsų Kanados lietuvių istoriją. Vedėja

X Lietuvių tautinių šokių šventės organizacinis komitetas „Tėviškės žiburiams“ atsiuntė \$200 auką. Leidėjai reiškia nuoširdžią padėką šventės rengėjams už paramą spaudai.

A. a. Antano Stalio atminimui pagerbti, Britų Kolumbijos provincijos lietuvių klubas „Bebras“ vietoj gėlių „Tėviškės žiburiams“ aukotojo \$50.

A. a. Veronikos Kalendrienės šviesiam atminimui pagerbti E. Lorencienė paaukoko tremtinių vaikų šokių mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje \$25.

Kanadoje VI specialios žiemos olimpinės žaidynės vyko vasario 1-8 d.d. Toronto ir Colingwood miestuose. Jose dalyvavo 7 žaidėjai su 4 vadovais iš Lietuvos. Žaidynėse lietuviškai laimėjo aukso, sidabro ir bronzos medalius. Dar pasisvečiavę Anapilio sodyboje, vasario 9 d. laimingi išvyko į Lietuvą. Aprašymas kitame numeryje.

Kanados kariuomenės bazėje Camp Borden į anglų kalbos kursų yra atvykę Lietuvos kariuomenės karininkai: vyr. lttn. Ričardas Pocius, vyr. lttn. Viktoras Petrauskas, lttn. Eligijus Senulis ir lttn. Raimundas Metlovas. Karininkai į Lietuvą grįžta birželio 13 d. V.P.

Atitaisydas, „TŽ“ nr. 5 buvo skelbta, kad „Tremtinių grįžimo fondui“ a.a. Jono Žalapienio atminimui buvo paaukota \$200. Turi būti \$220. KLKM dr-jos centro valdyba už klaidą atsiprašo.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

ATIDARĖ NAUJĄ SKYRIŲ

2975 BLOOR ST. WEST, ETOBICOKE

prie ROYAL YORK požeminės stoties

TELEFONAS 416 207-9239

VISI Kviečiami APLANKYTI NAUJAS PATALPAS IR PASINAUDOTI MŪSŲ NAUJU PATARNAVIMU:

ASMENINE SAUGOJIMO DĖŽUTE

(Safety Deposit Box – nuomos kaina 20% pigiau negu kitų finansinių institucijų)

Skyriaus valandos:

• pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.

• ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.

• šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.

Anapilio sodyboje parapija steigia priešmokyklinio amžiaus vaikams darželį. Tuo reikalu yra skelbiamas vasario mėn. vėjus. Darželiui reikia mokytojų, prižiūrėtojų, pagalbininkų, virėjos. Taipogi reikalingi žaislai, įvairios mokymo priemonės, elektroniniai aparatai (televizorius, magnetofonas ir pan.), baldai, vaikų čiams indai.

Vajaus dėžės bus padėtos prie Anapilio knygyno ir lietuvių mokykloje. Taip pat bus įvertinta kad ir mažiausia auka. Didesnėm aukom, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Dėl stambesnių priemonių, baldų skambinti į kleboniją tel. 905 277-1270 ir susitarti. Norintys darželyje darbuotis susisieks su ses. Igne tel. 905 897-5604. Inf.

Jaunimo šventkelionė į Parųžių vysk. P. Baltakio pavedimu organizuojama išeivijos jaunimo sielovados vadovo kun. E. Putrimo, įvyks šių metų rugpjūčio 15-31 d.d. Jaunimą iš viso pasaulio kraštų Paryžiun kviečia popiežius Jonas-Paulius II. Ta pačia proga kun. Edis organizuoja ir apsilankymą išeivijos lietuvių jaunimui svarbiose vietose. Bus susitikimas su š. Lietuvos atvykstančiu jaunimu Vasario 16 gimnazijos patalpose, kelionė per Prancūziją ir Alpes į Florenciją ir Romą, kur bus aplankyta Lietuvos ambasada Italijoje, Šv. Kazimiero kolegija, lietuvių koplyčia Vatikane, Vatikano radijo stotis ir Villa Lituanija. Vietų skaičius ribotas (iki 40 vietų). Registracija priimama jau dabar, įmokant \$500 per Marlin Travel, Raimundą Valadką (416) 231-1061.

ERNESTAS MAČIUKAS vasario pabaigoje vyksta atgal į Lietuvą. Reikalingi paslaugų skambinkite tel. 905 385-4548.

Kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas Toronte, įvyks sekmadienį, kovo 9, Prisikėlimo paraprijos patalpose. Iš Vilniaus atvyksta Elvyra Kunevičienė, 1991-1992 m. Landsbergio vyriausybėje ėjusi finansų ministerės pareigas. Kovo 11 d. auto signatūrė, ji dabartiniame seime yra biudžeto ir finansų komisijos pirmininkė. Paskaitą skaitys tema: „Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimas ir vyriausybės vizija Lietuvos atečiai“. Meninę programą atliks L. Turūtaitės vadovaujamas vyrų choras „Aras“. Kovo 11 d. minėjimai ruošiami Tėvynės sąjungos židinių ir kitose apylinkėse, kuriose lankysis E. Kunevičienė – Hamiltono, St. Catherines ir Delhi. Tėvynės sąjungos Kanados skyrius (pirmininkas – E. Čuplinskas) kviečia visuomenę dalyvauti minėjimuose.

Viešojo A. Mickevičiaus biblioteka Vilniuje kreipėsi į „TŽ“ redakciją, prašydama parūpinti „Lietuvių enciklopediją“, išleistą Bostone. Jos yra 37 tomų. Kas turi pilną jų rinkinį ar bent pavienius tomus ir gali paaukoti minėtai bibliotekai, te malonėgia pranešti tai bibliotekai (Dir. P. Zurlys, Trakų 10, 2600 Vilnius, Lithuania) arba „TŽ“ redakcijai.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekus, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

MONTREAL

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas tebėra ligoninėje, bet jo sveikata gerėja. Numatoma, kad netrukus grįš namo.

Metinis „Rūtos“ klubo susirinkimas įvyko sausio 29 d. Susirinko arti 50 narių, neišsiganusių stipraus šalčio. Praėjusiais metais mirė klubo nariai buvo prisiminti kun. Izidoriaus Sadausko malda. Įždininkas pranešė, kad 1996-iejį metai baigti su 400 dol. pelnu. Vienas valdybos narys ir vienas revizijos komisijos narys baigė savo kadencijas, todėl jų vietoje buvo p rinkti nauji. Naujoji valdyba po susirinkimo pasiskirstė pareigomis sekančiais: pirm. Bronius Staškevičius, pirmas vicepirm. Leonas Balašis, antra vicepirm. seselė Judita, išd. Bronius Niedvaras ir sekr. Juozas Stankaitis. Revizijos komisiją sudaro Gasparas Alinauskas, Albertas Jonelis ir Juozas Išganaitis. Per diskusijas buvo pareiktas pageidavimas šiais metais suruošti kokią nors ekskursiją. Pirmininko padėkos žodžiu visiems praėjusių metų talkininkams, padėjusiems klubo veik-

lai, susirinkimas buvo baigtas. Po to visi susirinkimo dalyviai buvo pavašinti pietumis.

A. a. Domo Jurkaus laidotuvių proga „Vaiko tėviškės namams“ suaukta 1070 dol.

A. a. Pranas Juodkojis, 83 m. amžiaus, mirė sausio 28 d. Palaidotas Mount Royal kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukterys ir kiti giminės Kanadoje ir Lietuvoje.

A. a. Veronika Rasimavičienė (Mačionytė), 87 m. amžiaus, mirė sausio 28 d. Palaidota sausio 31 d. Notre Dame des Neiges kapinėse šalia anksčiau mirusio vyro. Liūdi duklė su šeima bei kiti giminės Šiaurės Amerikoje ir Lietuvoje.

A. a. Petronėlė Jucevičienė (Bradauskaitė), 87 m. amžiaus, mirė sausio 30 d. Montrealyje. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje vasario 1 d. išlydėta į Mississaugą. Vasario 3 d. Lietuvos kankinių šventovėje buvo atlaikytos gedulinės pamaldos ir po to palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse šalia anksčiau mirusio vyro. Liūdi dvi dukterys su šeimomis ir giminės Lietuvoje. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$40.00, rėmėjų – \$50.00, garbės – \$60.00 (JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti „Tėviškės žiburius“ ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

.....

.....

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburių“ siunčiami nemokamai keletą savičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresas. ADMINISTRACIJA

IEŠKAU moters prižiūrėti tris vaikučius gyvenant kartu. Teirautis tel. 905 848-9628.

CANDLELIGHT CATERING

gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

INCOME TAX PARUOŠIMAS

Kaina nuo \$20

Skambinti tel.

416 234-9696

Kristina Genienė,

baigusi H&R Block Income Tax kursą

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo